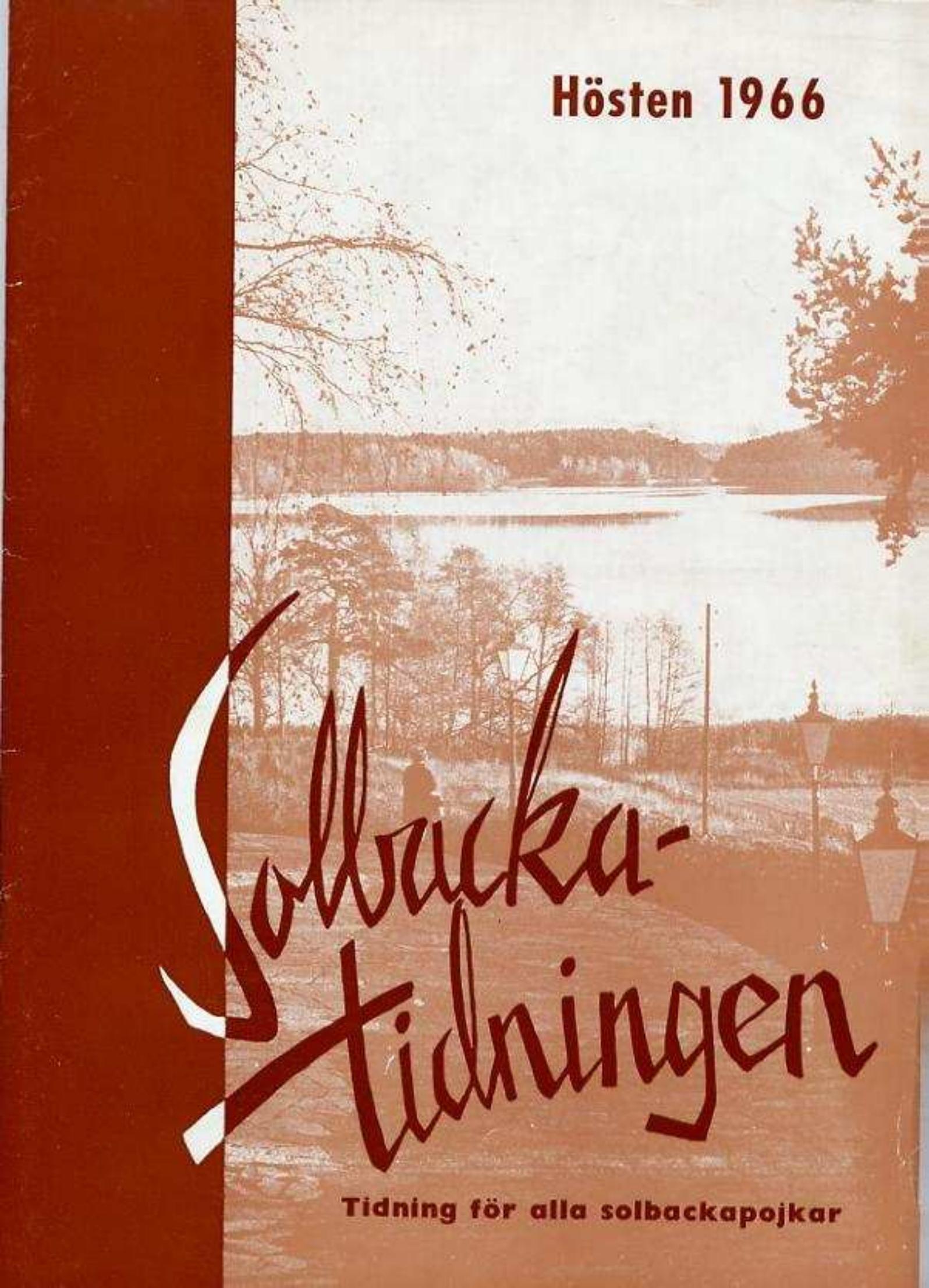

Hösten 1966

**Solbacka-
tidningen**

Tidning för alla solbackapojkar

Ur minnenas bok

Några exempel av Pelle Swenssons utsökta foton, som figurerat i internationella fotoutställningar.

PELLE SWENSSON, Solbackagrabb 1918 sedan dess bosatt i Canada, har flera gånger under årens lopp givit sig tillkänna i ST:s spalter.

AKTIEBOLAGET

BRÖDERNA STENBORG

Kungsgatan 78 - Eskilstuna - Tel. 016-318 67

— Företaget grundat 1888 —

Vårt tillverkningsprogram omfattar:

Transportanläggningar

Kranar och Traverser

Cisterner och Behållare

Järnkonstruktioner

Maskingasskärning

Grovplåtslageri

När det gäller sportartiklar . . .

JOFA

grejor

naturligtvis

JOFA Jonssons Fabriker AB

Gunnar Niss

MALUNG

er

AB

SUNDBYBERG

TULEGATAN 10

STUREGATAN 27

SÖDERTÄLJE

STORGATAN 19

THURINGEGATAN 13

Hitt hämt sett

SÄG VID SÄG . . . Fler sågverk än de flesta torde **HARALD TOBIESON** känna till vid det här laget. Han sitter nämligen på Statistiska Centralbyrån och räknar sådana.

Universitetsstudier i Stockholm har **GUNNAR EKDAHL** börjat med, studerar, närmare bestämt på Teknis, gör också **CARL-OLOF SAHLIN**. När han hinner mellan vallningarna av taxen.

Blivande arkitekt är **INGVAR SAHLIN**. Studierna sköter han på Teknis i Göteborg.

Så sägs det att **MIKAEL RAMEL** gör stora framsteg i popbandet Longboatmen.

KNUT SCHERMAN har startat en egen firma, AB Ljudstudion, som bl a säljer fina högtalare. Firman är inrymd i det Schermanska palatset på Sockenvägen och till sin hjälp vid försäljningen har Knut anställt **HARRY BJÖRLING**.

ELDFÄNGD: Hur pass eldfängd **HANS ANDERSSON** är vet väl ingen riktigt. Däremot vet man att han är brandfarlig, d v s farlig för bränderna. Det har han nämligen visat som brandkapten i Södertälje.

BAKOM KAMERAN. **JAN SANNERSTAM** producerar då och då Sportspegeln i TV.

EN MINDRE. Ungkarlsskaran har krympt ytterligare. **FRANZ-HENRIC WACHA** har nämligen ingått äktenskap.

ROLF RAGNELL, som jobbar på Blå Band i Halmstad och ser till att folk köper soppan, syntes i dansens virvlar då

hans syster **JULIET** gifte sig med **ULF »TUMMEN» ENGZELL**, öron-näs-halsläkare på Karolinska, där hans fru förresten jobbar som läkarsekretärare på kirurgen.

Bland gästerna på bröllopet fanns också **CLAS HELLERSTRÖM**, som jobbar på Scania-bilar i Stockholm, och **HANS LINDELL**, civil-mariningenjör, som gifte sig med **CHRISTINA WRANGEL** i somras. Bröderna **STIG** och **GÖRAN ENGZELL** var också flitiga på dansgolvet. **STIG** hemkommen från Örebro och Nerikes Allehanda och ännu ogift. Göran kopplande av från direktörssyssla i försäkringsbolaget FPG (Förenade Pensionsgarantier). Bröllopsmiddagen hölls i Läkarsällskapets lokaler.

LENNART LUND är färdig tandläkare, och lagar för tillfället örebroares tänder.

LENNART BENGTSSON, tidningsdirektör i Falun, har varit i Amerika och studerat pressproblem.

Vill ni ha en städmaskin, så vänd er med förtroende till **LEIF ERICSSON** i Uppsala. Han arbetar inom den branschen och sköter stor pigg pilt på ett och ett halft år, när mamma **VIVIANN** är på Gillet. Hon arbetar där som receptionist.

BOSSE JÖNEBRATT, brandchef i Falköping, syntes bland 600 andra inom brandfacket på en brandförsvarkongress i Örebro i höstas.

LARS ÅHRÉN har debuterat som revyörfattare, produ-

Einar Öjstad har lämnat Grand och hälsar nu alla välkomna till petersenska huset i Gamla stan. Han har nämligen dragit in på restaurang Aurora vid Munkbron och på bilden ses han i arbete nere i ett av Auroras hemtrevliga källarvalv.

cent och regissör med en uppsättning på Lorensberg i Göteborg. Han rör sig med fina primadonnor Berith Bohm (egen maka), Brita Borg, Berit Hallén och Maj Lindström och programmet blev så bra att TV köpte hela paketet.

CHRISTER ÅHRÉN håller fortfarande på på Sahlgrenska och letar efter centra för stress. Annars är han docent och lär yngre gossar en del om läkaryrket vid Göteborgs Universitet.

LENNART ÅHRÉN är flitig bonde utanför Alingsås på sin ägandes gård Simmenäs och

när han inte sår och skördar så gör han takspån till kyrkor.

LEIF KÄLLQVIST har efter många år som stor pamp i Hartsfords största varuhus i USA nu öppnat eget och bebör dessutom en typisk svensk villa enligt amerikanska ögon, alltså egen amerikansk kak enligt svenska ögon.

SKINN-VILLE — **WILHELMSON** från Falköping har nu blivit större än pappan när det gäller skinn. Dessutom har han blivit skeppsredare med egen båt som kör hem djurmat från Canada till Sverige och går i tomgång i andra rikt-

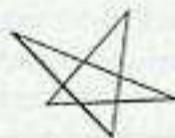
ningen om han nu inte exporterar skinn på båten.

BENGT ALM har blivit sin egen i Stockholm. Snabbköp i specerier handlar han med och snart hoppas han kunna öppna flera affärer.

HEDERSMEDBORGARE var **GUNNAR GÖRANSSON** tidigare i Sverige och har nu också blivit det i Rio de Janeiro. Rios styrande hälsade honom vid en ceremoni som en perfekt »carioca», detta inte minst i hans egenskap av president i Rios populäraste fotbollsklubb, berömda Flamingo. Gunnar fick ett vackert diplom som tecken på sin nya värdighet.

STAFFAN SANDÉN har rest till Liberia för två års tjänstgöring hos SIDA.

ATERVÄNT till trakterna av Solbacka har **BENGT ROSBERG**, student -47, gjort. Han har nämligen slagit sig ner som veterinär i Malmköping.

Vi gratulera

Vigsel har ägt rum mellan juristud Jan Steinmann och skådespelerskan Maude Adelson.

Den 24 september vigdes i Engelbrektskyrkan i Stockholm leg. läkaren Ulf Engzell vid läkarsekretären Juliet Ragnell. Vigselsförrättare var kyrkoherde Alvar Cedermärk.

Bruden är dotter till plastikkirurgen, docent Allan Ragnell. Hon är tillika syster till Rolf, »Kloddvig» Ragnell, skolkamrat med Ulf på Solbacka.

SVÄNGPORTEN som håller

Byggherre: CHARLES WESTERBERG & Co AB, Nyköping

NEWAY

HOLMQUIST & Co AB

tel. 08/23 38 30

Kungsgatan 14

Stockholm C

(Putte DIEDRICHS)

NEWAY

FÖR KVALITET

SVENSK TILLVERKNING

Prenumeration 5 år kr. 50:—
Läsnummerpris kr. 6:—

Medlemmar i
Föreningen Solbackapojkarna
erhåller tidningen utan kostnad

Redaktion: Hans Wängö, Solbacka, Gunnar Diamant, Akvarievägen 1,
Tyresö 1

Ansvarig utgivare: Gunnar Diamant

Ekonomi, annonser, distribution:
Ulf Peyron, Lidingö, Hans Norrman, Solbacka

Tidningens adresser: c/o Peyron, Kottlavägen 66, Lidingö, tel. 08/66 31 75
c/o Diamant, Akvarievägen 1, Tyresö 1, tel. 08/7 12 53 72
eller Solbacka läroverk, Stjärnhov, tel. 0158/410 23

Tidningen utkommer med ett
nummer pr termin

Postgiro: 46 29 45 · Lidingö

Annonsprislista på begäran

Tryckt 1966 hos
Tryckcentralen, Hälsingborg

VAD I STÄLLET?

När Expressen griper in blir det resultat! Det där är en slogan vi fått vänja oss vid och visst blir det resultat när getingen sprutar sitt illastinkande gift. Här är några av dessa resultat: Alla svenska nazister sitter bakom lås och bom, alla påtryckningar på Sveriges Radio har upphört, servicen på Televerket, vid posten och hos SAS har blivit utomordentlig och tillåten rökålder sänks från 17 till 16 år.

Det sistnämnda gäller alltså Solbacka och om det är ett resultat man skall vara tacksam över kan ju diskuteras — om det nu överhuvudtaget är ett resultat av Expressens »avslöjanden». Att ordningsreglerna på skolan ses över är ingenting nytt, det sker då och då, och den undersökning, som nu lagts fram var igång redan tidigare. Vad tidningen kallar skamvrån i mässen togs inte bort på stubben och det var naturligtvis beklagligt ur tidningens synpunkt. För oss andra är det nog ganska lyckligt, vi tycker nämligen att det är bättre att en smörklick i taket följs av denna form av bestraffning än av den form som används vid »vanliga» skolornas matbespisningar. Där blir eleverna utkörda utan att få äta sin mat, eller, i värsta fall, avstängda från bespisningen under en viss tid.

ANVÄND SVEN

Utan tvivel kommer internatskolor av typ Solbacka att få en del problem att brottas med om förslagen i internatskoleutredningen går igenom. Inte minst på det ekonomiska planet kan vissa svårigheter uppstå. Efter vad man kan förstå måste en grundlig utredning göras inför framtiden, men inte bara en undersökning av skolans verksamhet, utan om Solbackas hela verksamhet. Kanske är det dags att tänka på att just Solbacka under lediga tider vore ett alldeles utomordentligt kongresshotell eller pensionat för rekreation och vila.

I den nya styrelsen sitter Sven Fredholm som suppleant. Sven blir säkert en mycket förnämlig kugge i styrelsen, men han kan bli ovärderlig som civilekonom. Använd alltså Sven ordentligt!

Att elevrådet nu mister sin rätt att avkunna straff kanske däremot inte enbart är av ondo. Vissa fall av missbruk har onekligen förekommit och sådant skall givetvis på alla sätt beivras, även om man gör en stillsam undran om det lämpligaste sättet var att ta ifrån elevrådet den viktiga uppgiften den hade som medhjälpare i den vid en internatskola så viktiga kamratuppfostran. Inte att förväxla med pennialism alltså! Ordet kamratuppfostran tyder ju Expressen omedelbart som pennialism-nyanser och ordvalörer skapar ju ingen sensation.

Nu hade det kanske varit bättre att se över formerna för elevrådets bestraffningar. Sedan kan man naturligtvis också fråga sig varför ingen i kollegiet någonsin upptäckt och slagit larm om dessa missbruk. Eller kanske hade missbruken kunnat upptäckas av skolöverstyrelsens för Solbacka utsedde inspektör vid något besök på skolan. För han har väl gjort mer än ett eller två per år?

När Expressen griper in . . . Ja, ett resultat från »avslöjandena» kan vara värt att notera. Det har visat sig att lärarna på Solbacka bor så illa att de inte har någon trädgård, där eleverna kan utföra det ådömda straffarbetet. På sätt och vis ett resultat att glädja sig över och mer ett avslöjande av tidningen själv: den visste inte vad den talade om. Men det vet man ju sedan förr att Expressen inte har en aning om vilka ingredienser man bakar in i den degiga massan.

Näväl, missbruk i bestraffningarna från elevrådets sida har — i mycket begränsad omfattning, vilket innebär endast en bråkdel av vad Expressens sensationsartiklar tyder på — förekommit och skall på det skarpaste fördömas och upprepning förhindras med alla till buds stående medel.

»Straffarbete» i alla former kan självfallet diskuteras som en lämplig form av korrektionsåtgärder, men så länge straffet finns kvar används det. Och ordningsregler finns överallt i vårt samhälle, inte bara på skolorna, och överträdelser beivras. Här kommer man väl då in på en väsentlig sak i det här speciella fallet som både Expressen och den bålde riddaren/folkeskolläraren i Hälsingborg hade glömt bort. Den gosse, som hoppade av studierna på Solbacka, bl a för att han straffarbetade så gott som alla lördagar och söndagar, var alltså »återfallsförbrytare».

forts. å nästa sida

EXPRESSEN
Produktion 2 sept 1966 nr 23

**STRAFF-
MARSCH**
**Nattrazzior
och skampåle**
i svensk internatskola

Far såg lekande
4-ÅRING dödsbrännas
i SKROTBIL

Till slut en öppen fråga till alla förståndiga män på Expressen, skolöverstyrelsen och annorstädes, som i samfällid heroisk insats i ett drag lyckats sopa undan inte bara missförhållandena — de negativa sidorna av självstyrelse — utan också allt det positiva som har kommit ut av självstyrelsen under dess nu 23-åriga tillvaro. Vad ger ni oss i stället? Därmed inte sagt att rektors och kollegiets övertagande av bestraffningsfunktionerna på något sätt skall misstänkliggöras, men man kanske med fog kan anta att dessa båda instansers korrektionsmedel av nödvändighet måste följa mer formella linjer — även då det gäller förseelser under fritiden — och att därför följderna ibland tyvärr kan bli allvarligare än hittills. Detta såväl för »syndaren» och hans framtid som för hans föräldrar om nämligen det yttersta korrektionsmedlet — förvisning — måste tillgripas.

Det är ett känt faktum att den nu så förkättrade »inhumana» självstyrelserättsskipningen i åtskilliga fall lyckats undvika sådana konsekvenser. Men att kritisera är lätt — men när kom t ex Expressen med ett alternativ?

DET SISTA

numret av Solbacka-Tidningen? Kanske det är det ni just nu har börjat läsa. Atminstone kan man tro det av det intresse som visas från olika skribenters sida. Alla bidrag lyser helt med sin frånvaro eller få dras fram under en mycket svår förlossning. Lokalredaktionen på Solbacka och Lars Åhrén är de glädjande undantagen. Tack för det och usch alla andra.

Geometriska figurer efter Steampacket

Solbackas genom tiderna mest uppmärksammade band, popbandet Steampacket II, står inte längre med sitt angenäma »oljud». Två av bandets medlemmar tog studenten och de andra två tog realexamen. Men under sommaren har Steampacket II ändå låtit höra tala om sig.

De har nämligen turnerat i England där man uppträdde under namnet Longboatmen och rönste stor framgång. Man fick till och med erbjudande om ett tvåårskontrakt. Bandet avböjde, vilket var klokt av dem.

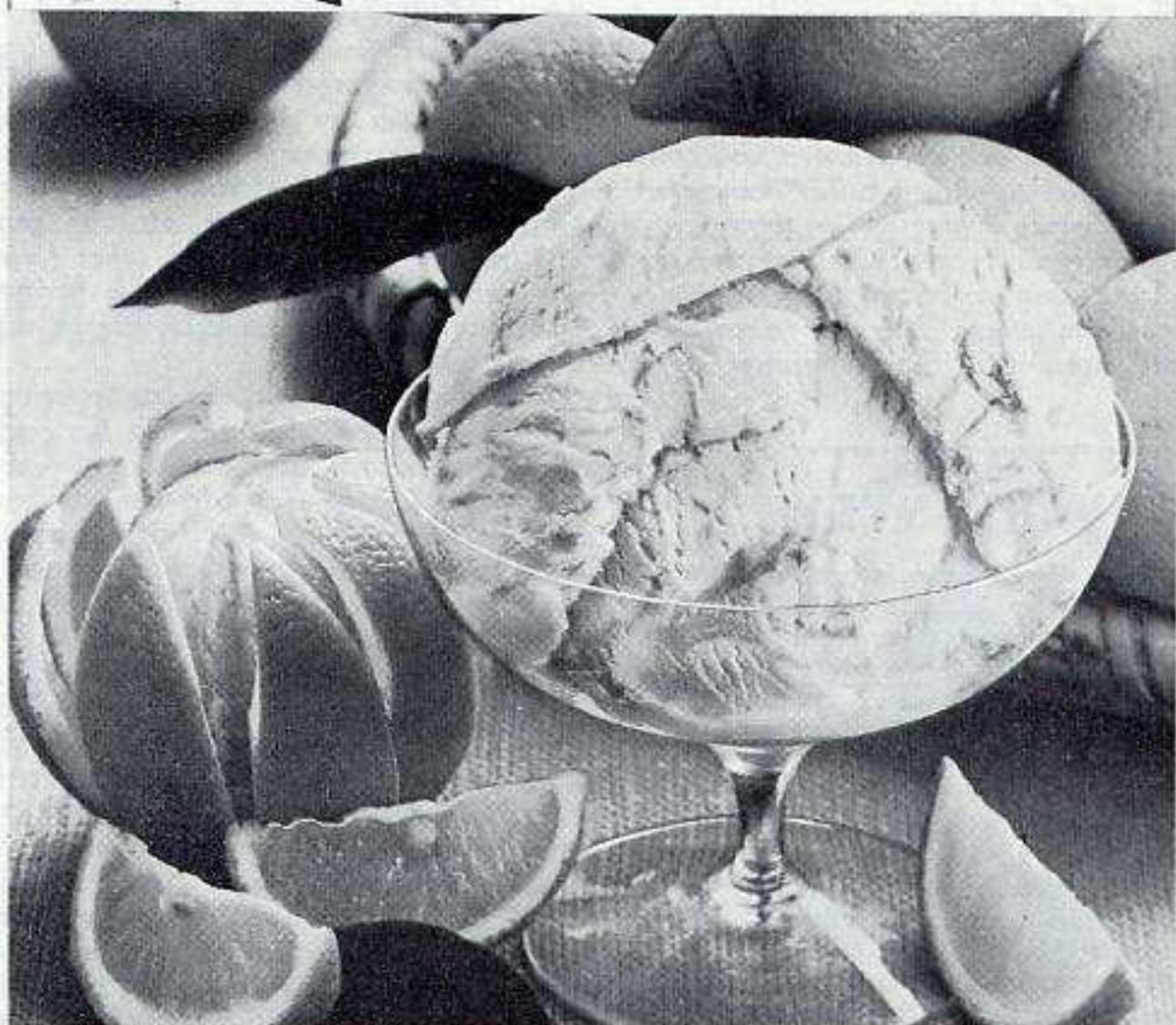
Hemma igen och många erfarenheter rikare gästade Steampacket II Solbacka i slutet av september. Gissa om de var välkomna? Deras gamla skolkamrater visade inga gränser för sin entusiasm. Och helt självfallet håller vi tummarna för deras vidare framgångar.

Popen har emellertid inte dött på skolan för att Steampacket lämnat oss. Man kan fortfarande höra vilda tongångar från Solbackas popkällare Södran. Där repeterar nu det nya bandet Squares and Circles. Gruppen bildades i september den här hösten och består av Frans van der Vliet sologitarr, Staffan Flisberg orgel, Per von Bonsdorf trummor, Peter von Kraemer solosång och Ivar Clason basgitarr.

Gruppen framträdde för första gången en söndag i november och mottogs mycket entusiastiskt av eleverna. Med spänning ser vi fram mot Squares and Circles fortsatta uppträdanden.

NYHET! APELSINGLASS

Frisk och frestande
Mild, vit vaniljglass, rikligt
ripplad med apelsin, som
pressats av hela saftiga
frukter.

MEDDELANDE TILL FÖRÄLDRAR OCH MÅLSMÄN

Det har stormat kraftigt en tid kring rektor Tor Lundberg och Solbacka. Den här informationen till alla mer eller mindre oroliga föräldrar och målsmän skrev rektor Lundberg den 1 november.

JAG VILL FÖRST varmt tacka för alla de bevis på sympati och uppskattning som på olika sätt kommit skolan till del från föräldrar och målsmän i samband med tidningen Expressens skrivelser.

Vi är och har alltid varit fullt på det klara med att förordningar och bestämmelser fortlöpande måste överses och att ändringar i en eller annan riktning vid behov måste företas. Sålunda har en omfattande genomgång av skolans ordningsföreskrifter pågått under den sistlidna vårterminen och sommaren.

SEDAN SKOLOVERSTYRELSEN delgett oss sina synpunkter på vilka riktlinjer dylika föreskrifter bör följas, har vi ansett oss mer eller mindre tvingade att företaga mer omfattande ändringar än från början avsetts. Emellertid är såväl husmödrar, lärare som eleverna själva helt eniga om att korrektionsmedel är ett nödvändigt ont som måste finnas i skolan liksom i varje välordnat samhälle. Vid internatskolor helt naturligt i större omfattning än vid dagskolor. Vår strävan har därför varit att söka tillmötesgå Skolöverstyrelsens önskemål utan att för den skull äventyra den goda ordningen på skolan eller att alltför mycket behöva tumma på våra uppfostringsprinciper.

JAG VILL NU i korthet redogöra för de åtgärder som hittills vidtagits.

Rökbestämmelser. Rökåldern har sänkts från 17 till 16 år. Intyg från målsman krävs givetvis. S. k. tjuvrökning inom skolans område kommer liksom förr att beivras, medan vi ej kommer att bestraffa elever som påträffas rökande utanför ett väl tilltaget skolområde. Det senare beslutet är fattat på skolöverläkarens direkta inrådan och efter långa diskussioner. Vi kommer emellertid att med positiva åtgärder söka inskränka missbruket. Rökning inomhus medför liksom tidigare avstängning från skolan.

Korrektionsmedel. Dessa har i någon mån ändrats till sin art och väsentligen mildrats i fråga om tidslängd.

Elevrådet. Elevrådets arbete har givetvis alltid avsetts vara i första hand positivt. Även om detta vid upprepade tillfällen poängterats, har väl återfallssyndarna ändå kanske i elevrådets medlemmar i första hand sett sina domare. Vi avser nu att i än högre grad söka markera den positiva och elevvårdande uppgiften, även om vi vill behålla den hjälp elevrådet kan ge när det gäller kontrollen av ordningsreglernas efterlevnad. Denna kamratuppfostran är utan tvekan värdefull och helt accepterad av eleverna. Något medvetet missbruk förekommer absolut inte men för att undanröja misstankar därom kommer uttryckligen att fastslås att elevrådet endast kan rekommendera vissa korrektionsåtgärder, medan Rektor stadfäster dem.

JAG VILL ÄVEN framhålla att det nyligen framlagda betänkandet från Internatskoleutredningen pekar på att vi i framtiden kommer att bli mer beroende av direktiv och synpunkter från högre ort än vad som hittills varit fallet.

JAG HOPPAS att ovannämnda åtgärder ej skall menligt inverka på den plik vi söker sätta på pojkarna, utan att det alltjämt kommer att finnas så många nöjda och positiva solbackaföräldrar som det tydligen gör. De många bevisen härpå har för oss vid skolan varit den stora ljuspunkten under en arbetstyngd och pressande höst.

Med vänlig hälsning

Rektor

Solbacka "i reserven" fram till 1972

Fyra internatskolor går före

Undervisningsområdet har under en relativt kort tidsperiod varit föremål för genomgripande strukturförändringar. Ingen annan samhällssektor har på ett så radikalt sätt lämnat det förgångna för att pröva nya vägar. Offentliga utredningar har följt slag i slag. Riksdagsbesluten har heller icke låtit vänta på sig. Gamla skolformer har raderats ut och nya kommit till. Genom en uppoffrande insats främst från skolpedagogernas sida har reformerna hjälpligt kunnat genomföras. Bristande prognoser beträffande elevunderlaget, bristande lärarresurser och försenat eller obefintligt undervisningsmaterial har fått många att tvivla på nödvändigheten av en så snabb utvecklingstakt. Men nya utredningar följer. Förmodligen är det endast det ekonomiska klimatet som kan fördröja omdaning.

Solbacka har förvisso och helt naturligt berörts av denna process. Det sista bidraget till utredningsfloran — 1964 års utlands- och internatskoleutredning — berör emellertid skolan på ett mera handgripligt sätt än någon av de övriga skolreformerna.

En stor del av betänkandet ägnas åt en analys av utlandssvenska barns möjligheter att erhålla en likvärdig skolgång som den som svenska barn erhåller i Sverige. Förslaget i detta avse-

ende innebär dels statligt stöd till utländska skolor, dels intagning av utlandssvenska elever i gymnasial skola i Sverige. Även en tredje möjlighet föreslås, nämligen den att i elevhem i anknytning till regionala skolor bereda plats för utlandssvenska elever. För fyra av internatskolorna — de två Sigtunaskolorna, Viggbyholmsskolan och Grännaskolan — innebär förslaget att 60 % av de tillgängliga platserna skall ställas till utlandssvenska elevers förfö-

gande. Av de resterande 40 % skall minst 30 reserveras för sådana svenska elever som har ett dokumenterat behov av miljöombyte medan 10 % får disponeras enligt rektors beslut. För sistnämnda grupp föreslås inget statsanslag medan för övriga elevkategorier (90 %) kostnaderna för undervisningen, viss del av den rena internatverksamheten samt viss del av investeringsbehovet finansieras genom statliga medel.

Då utredningen är tveksam om de nämnda skolornas platsresurser är tillräckliga har man föreslagit att Solbacka och Lundsberg intill den 1 juli 1972 skall stå som »reserver». Skulle vid nämnda tidpunkt finnas behov av ytterligare elevplatser skulle således dessa skolors kapacitet också kunna utnyttjas enligt samma bestämmelser som för de övriga fyra skolorna. Skulle däremot behov icke föreligga skulle det statsbidrag som nu utgår helt bortfalla efter den 1 juli 1972. Under den mellanliggande perioden föreslås bidraget till Solbacka uppräknat med ca 370.000 kronor per år.

Som ett ytterligare krav för statsbidrag har uppställts att skolorna skall vara öpp-

na för såväl manliga som kvinnliga elever. Vidare förutsättes att av riksdagen 1964 fattat beslut om att gymnasia- och fackskoleintagningen skall svara mot 50 % av antalet 16-åringar skall gälla även för de svenska eleverna vid internatskolorna. För de utlandssvenska eleverna föreslås en något mildare bedömning. Samtliga platser för utlandssvenskarna fördelas av en central intagningsnämnd medan platserna för elev med dokumenterat behov av miljöombyte fördelas av en nämnd bestående av skolans rektor, en psykolog samt en representant för länskolnämnden.

Elever med dokumenterat behov av miljöombyte har av utredningen definierats som: »barn som av sociala, psykologiska och/eller pedagogiska skäl anses vara i behov av vistelse på elevhem eller i internatskola».

Slutligen motiveras förslaget beträffande de fyra aktuella internatskolorna med att dessa har de största förutsättningarna att bedriva en undervisning som motsvarar den som bedrivs i landets övriga gymnasier, samt att de lokaliseringsmässigt ligger bättre till än t ex Solbacka och Lundsberg.

att tända förr och nu...

Formgiven av Sigvard Bernadotte

CONSUL
CROWN

Genom årtusenden har man provat olika sätt att göra upp eld. Moderna människor tänds med Consul gaständare. Consul Crown, Sveriges mest sålda bordständare, är ett värdeföremål för eleganta miljöer — en kvalitetsgaständare med urverksprecision.

Länsskolnämnd:

Statsbidrag måste utgå

Solbackaskolans framtid är hotad genom den statliga utredningens förslag att hänföra Solbacka till den kategori skolor, som först efter läsåret 1971—1972 får klara besked om fortsättningen.

Detta framhåller länsskolnämnden i Sörmland i sitt remissyttrande. Nämnden förordar bestämt att Solbacka tas med bland de internatskolor, som omedelbart kan komma ifråga för statsbidrag efter de av utredningen föreslagna grunderna.

Nämnden har även i övrigt en del erinringar mot utredningens förslag. Då det redan finns en internatskoleorganisation, som hittills visat sig fungera tillfredsställande, är det enligt nämnden rimligt om de resurser som dessa skolor representerar utnyttjades intensivare än vad utredningen tänkt sig.

Nämnden vill inte kri-

tisera utredarnas val av prioriterade skolor men ifrågasätter starkt om t ex Solbacka skall tvingas att bedriva sin verksamhet under de ytterst ovissa förhållanden, som ett bifall till utredningens förslag skulle innebära. Situationen för skolan skulle otvivelaktigt bli alltmer prekär för varje år som går fram till 1972.

Den uppsättning av kvalificerade lärare, som nu är knutna till skolan, torde inför de ovissa utsikterna efter den 1 juli 1972 finna sig nödsakade att se sig om efter nya anställningar. Denna omständighet och det förhållandet att skolan i konkurrens med de prioriterade skolorna måste luta till mycket höga elevavgifter, torde sannolikt leda till att Solbacka läroverk inom mycket kort tid nödgas nedläggas eller inskränka verksamheten.

Brister i förslaget Undervisning lidande

Skulle utredningens förslag ligga till grund också för riksdagens beslut kan detta för Solbackas del komma att medföra allvarliga konsekvenser. I flera avseenden lider utredningens förslag dessutom av sådana brister att effektiviteten i internatskolornas pedagogiska och fostrande verksamhet kommer att bli lidande. I skolans remissvar till skolöverstyrelsen har dessa förhållanden ägnats största uppmärksamhet samtidigt som ett konkret förslag till en för såväl skolväsendet som för internatskolorna bättre organisation framlagts.

Styrelsens remissvar har utarbetats mot bakgrund av följande grundförutsättningar:

1. Solbacka utgör en integrerad del av samhället. Skolans utveckling blir således en följd av samhällets allmänna utveckling.
2. Skolans framtida verksamhet måste bedömas mot bakgrund av den samhällsekonomiska nytta som kan presteras. Ett av kriterierna vid en dylik bedömning måste vara de resultat som hittills uppnåtts.
3. Internatläroverkens gångna verksamhet tyder på att ett behov av dessa skolor föreligger. Ingenting pekar på att detta behov skulle bli mindre i framtiden.
4. Skolans personalkår måste erhålla garantier för sin fortsatta verksamhet.

Mot bakgrund av dessa grundprinciper har det varit lätt för styrelsen att ansluta sig till utredningens huvudprincip: att skapa förutsättningar för de tidigare nämnda elevgrupperna att i princip erbjudas samma utbildningsmöjligheter som övriga kategorier. Denna grundtes gäller givetvis bägge könen. Styrelsen står således helt öppen för att Solbacka i framtiden kommer att bli ett saminternat.

Även i andra avseenden instämmer styrelsen med utredningens förslag. I detta sammanhang torde det emellertid vara av större intresse att redogöra för de avsnitt i vilka styrelsen uttryckt en annan uppfattning. Dessvärre är detta fallet främst då det gäller frågor av fundamental betydelse för skolans framtid. Utredningens förslag att skolan skall stå som reserv intill 1 juli 1972 betraktas sålunda av styrelsen som helt oantagbart. Under mellanperioden kommer konsekvensen härav uppenbarligen bli:

- elevunderlaget minskas då detta kommer att söka sig till någon av de fyra skolor som genom statligt stöd radikalt kan sänka sina elevavgifter;
- planeringen — investeringsverksamheten — blir lidande;
- personalrekryteringen kan komma att försvåras.

LIKA FÖR ALLA

Styrelsen föreslår därför att intill 1 juli 1972 samtliga de aktuella internatskolorna behandlas på samma sätt, d v s erhåller statsbidrag för såväl skolverksamheten som för internatverksamheten. Enligt utredningens förslag skulle dessa utgå endast till utlandssvenska elever och till elever som har ett dokumenterat behov av miljöombyte. Styrelsen föreslår att i varje fall ett begränsat statligt bidrag utgår även till övriga elever. Efter den 1 juli 1972 bör en förnyad prövning göras varvid frågan om statsbidrag till de skolor som då icke kan utnyttjas enligt utredningens förslag bör upptagas till förnyad behandling. Styrelsens förslag innebär följande fördelar:

- man slipper redan nu bedöma platsbehovet och avgöra dimensioneringen av organisationen;
- man inkräktar icke på de samlade internatskoloresurserna, såsom fallet blir om några skolor lämnas utanför systemet från början;
- alla de tänkbara skolorna får möjlighet att söka anpassa sig till de krav som utredningen ställer på framtidens internatskolor;
- i enlighet därmed kommer det att ligga i varje skolas intresse att söka förbättra sina förutsättningar och resurser;

- eleverna ges större valfrihet beträffande inackorderingsort.

EJ FÖR STORA GRUPPER

Beträffande den procentuella fördelningen av platser till de olika elevkategorierna har styrelsen också anmält en avvikande mening. För många utlandssvenska elever kan det innebära svåra omställningsproblem att anpassa sig till det svenska skolväsendet och samhället. Den miljö som detta skall ske i bör därför i största möjliga utsträckning underlätta studierna samt representera ett genomsnitt av samhället. Gruppen utländska elever till ett och samma internat får därför ej bli för stor. Samma förutsättningar torde gälla för den andra elevgruppen — de elever som har dokumenterat behov av miljöombyte. Att då såsom utredningen föreslår låta dessa två elevkategorier representera 90 % av skolans totala elevunderlag måste enligt styrelsens uppfattning innebära icke enbart anpassningssvårigheter för eleverna utan också betydande svårigheter vid undervisningen. Många av de här berörda eleverna torde med nödvändighet vara i stort behov av en i största möjliga utsträckning individuell undervisning. Styrelsen föreslår därför att utlandssvenskarnas representation skall reduceras från 60 % till 50 % och den andra elevgruppens procentsats från 30 % till 25 %. Resterande elever skulle vinna inträde i skolan efter samma normer som för närvarande. Med sistnämnda lösning skulle också förutsättningar finnas att råda bot på det missförhållande som nu vidlåder gymnasieuttagningen inom det allmänna skolväsendet där vissa kommuner nu har en avsevärt högre intagningspoäng än andra beroende på tillgången på gymnasieplatser. Detta missförhållande går ej att avhjälpa med kommunens egna resurser då skolorganisationen ej kan dimensioneras efter befolkningstopparna.

MISSHUSHÅLLNING

Utredningens förslag att varje enskild internatskola skall erbjuda fullständiga valmöjligheter såväl inom grundskolans högstadium som på det gymnasiala stadiet bedömes i styrelsens remissvar såsom mindre realistiskt. Det avgörande måste enligt styrelsens uppfattning vara att internatskoleväsendet i sin helhet erbjuder dessa möjligheter. Att t ex vid varje internatskola bygga ut en yrkesskola måste — innan behovet är känt — vara en misshushållning med tillgängliga resurser. De elever som väljer denna linje kan med fördel placeras vid någon av Sigtunaskolorna som genom stadens yrkesskola kan tillfredsställa elevens önskemål.

Emma boda

Glasverk

Skandinavians största fönsterglasverk.
Tillverkning av glas i P3 kvalitet.
Produktionsprogram:
maskinglas
härdat glas
förseglade rutor
värmereflekterande glas

Emmaboda Glasverk
Tel. 0471/10800

SOLBACKAS SJÄLVSTYRELSE FYLLER 22 ÅR

Elevrådet förr och nu

Solbackas elevråd har satts under debatt. Alla gånger har väl debatten inte hållit den standard som kan kallas för saklig och får tas med en nypa salt. Debatt kan emellertid aldrig skada och eftersom självstyrelsen på Solbacka nu funnits i 22 år kan det vara dags för en återblick. Varför tillkom elevrådet, hur fungerade det i början och hur är det nu? Skolans förste förste kurator Lars Åhrén och nuvarande förste kurator Harry Plogbäck berättar.

Lars Åhrén, journalist i Göteborg, var med om att införa elevrådet vid Solbacka och blev skolans förste förste kurator.

”Vi hade 8 års erfarenhet”

Solbackas nuvarande elevråd. Stående från vänster: kontaktmannen adjunkt Hans Norrman, Anders Engvall, Nils Pihl, Ulf Bhune, Peder Engström, Per Werngren. Sittande från vänster: Anders Berg, andre kurator Nils-Henrik Åstrand, förste kurator Harry Plogbäck, sekreteraren Lars Kempe och Anders Lénberg.

”Men vad vet väl SÖ efter någon timme?”

Av LARS ÅHRÉN

Jag är inte helt övertygad om årtalet då Solbackas självstyrelse föddes. Men detta att eleverna själva skulle svara för ordning och reda vid skolan under icke lektionstid växte fram som en självklar nödvändighet under andra världskrigets sista år då inkallelser bland lärarna och andra problem krävde en samhörighetskänsla och utvecklade ett självansvar inom Solbackas egen lilla värld lika väl som i hela nationen.

Men det fanns också en annan anledning, en sporre som jag tror till sist kom rektor Folke Goding att fatta det avgörande beslutet. Före självstyrelsen skulle alla förseelser, stora som små, inträffade un-

der skoltid eller fritid, bokföras i betyget. Vid icke internat återspeglar som bekant ordning och uppförande endast vad som inträffar under skoltid.

Solbacka hade haft några svåra år i dessa sammanhang. Statistiken var inte vacker. Om eleverna själva finge bestraffa vad som skedde på icke skoltid skulle också betygen bli vackrare.

Jag minns att farbror Folke talade mycket om detta när han diskuterade problemen strax före julhelgen. Det slutade med att jag fick uppdraget att under julleddigheten skriva stadgarna till Solbackas självstyrelse.

Detaljerna i dessa är nu helt utplånade. Men en fras lever i minnet: Rådet kan hos rektor anhålla om elevs förvisande från skolan.

Straffmöjligheterna var i övrigt indragen veckopeng, straffarbete under fritiden samt hemreseförbud.

Som skolans förste förste kurator kom jag att leda rådets verksamhet under halvtannat år. Jag minns att det stränga-

Elevrådets uppgift rådgivande

”Vi har haft goda avsikter”

Av HARRY PLOGBÄCK

Solbackas elevråd startade 1944. Denna institution kom till för att dels främja elevvärden och för att skilja på förseelser som eleverna gjorde under skoltid och under fritid. Elevrådet fick alltså hand om brott mot Solbackas speciella ordningsföreskrifter. En internatskolelev skulle bli sämre lottad, som jag hoppas var och en förstår, om alla disciplinära felsteg skulle komma inför kollegiet och resultera i sämre uppförande- och ordningsbetyg.

Elevrådet har därför fått som en av sina uppgifter, att övervaka ordningen efter skolans slut. På grund av den stora brandrisken blev en av elevrådets viktigaste uppgifter, att se till att skolans rökregler följdes.

Elevrådet består av 11 medlemmar. Elevrådsrepresentanter väljs ur gymnasiet och 5^ö. Kuratorerna väljs ur näst högsta ring.

Valet föregås av två röstningar, en preliminär och en slutgiltig. Mellan röstningarna äger en diskussion rum, där de föreslagna namnen tas upp till diskussion. Valsystemet är fullt demokratiskt. En elev måste minst ha gått två terminer på skolan för att vara valbar, och för att vara valberättigad skall man ha gått minst en termin på skolan.

Elevrådets främsta uppgift är den kurativa verksamheten. Det är ofta ett arbete som inte syns utåt, men det är inte desto mindre viktigt.

Åtskilliga elever har varje termin kommit till elevrådsrepresentanter med problem av olika karaktär. Det har gällt orättvis behandling från lärares sida, konflikter med kam-

forts. å nästa sida

forts. å nästa sida

KAJ SJÖDIN

Ännu en gång har skolans flagga hissats på halv stång. Vår förste vaktmästare Kaj Sjödin har genom en tragisk olyckshändelse lämnat sin plats i ledet och saknaden vi känner är stor. Hans tid på Solbacka blev kort, endast ett och ett halvt år.

Men under denna tid visade han en okuvlig arbetsvilja och ett brinnande intresse för alla arbetsuppgifter inom skolan.

I den stora sorg som drabbat fru Sjödin och hennes flickor deltagar vi alla på Solbacka.

Elevrådets uppgift . . .

rater och familjeproblem. Det har då gällt för elevrådet att använda förstånd, förståelse och omdöme, så att han kan råda, trösta och försöka ställa allt till rätta. Det är en verksamhet som Expressen med flera tidningar inte lagt märke till. Det är inte heller vår avsikt att denna verksamhet skall synas. Ett sådant problem löses nämligen bäst, om så få som möjligt blir inblandade.

Det kan hända att vår förståelse inte räcker till, men vi har arbetat med de bästa avsikter och med de tillgångar vi haft till vårt förfogande.

Bröt en elev mot ordningsföreskrifterna, kallades han till rådssammanträde. Kallelsen meddelades eleven i god tid. Eleven hördes, som inför en riktig domstol, och fick sedan lämna lokalen. Därefter diskuterade elevrådet hans fall, sedan kallades han in och dömdes efter gällande regler. Protokollet lämnades sedan till rektor för godkännande. Varje elev hade rätt att överklaga och att ha försvarare, vilken bör gå i gymnasiets högsta ring.

Detta system har blivit utsatt för kritik från sensations-tidningar som Expressen och Fib-Aktuellt. Detta föranledde ett besök på skolan av representanter från skolöverstyrelsen. Dessa fann att inget kamratförtryck hade utövats av elevrådet. Men de tyckte, att elevrådet hade belastats med en alltför tung börda och ifrågasatte dess kompetens att kunna straffa kamrater. Vidare framhölls att rökreglerna var alltför stränga och att skamstraffet i mässen (stå upp) borde borttagas. Likaså ansågs straffen för hårda. Viktigt är att komma ihåg att skolöverstyrelsen bara rekommenderade ändringar på dessa punkter. De ville inte ge oss något alternativ. Kanske de inte hade något?

En arbetsgrupp tillsattes. Den bestod av tre lärare, förra årets och nuvarande kuratorer.

Till ordförande valdes adjunkt Norrman. Arbetsgruppens uppgift var att diskutera igenom bl a ordningsreglerna, straffens hårdhet, utbyte av vissa straff mot meningsfullare arbete och att utöka lärarnas insyn i rådsarbetet. Arbetsgruppens delresultat har lagts fram för rektor och kollegium och när detta skrivs pågår arbetet fortfarande.

Följande ändringar har emellertid gjorts. Rökåldern har sänkts till 16 år men rökintyg från målsman fordras fortfarande. Elever under 16 år tillåts inte att röka på skolans rökplatser. I mässen har vissa ändringar genomförts. Elever som missköter sig där får inte längre stå upp vid vägen. De får i stället stanna kvar efter måltiden och utföra något slag av städning. Uppför sig en elev mycket illa visas han ut ur mässen.

Elevrådet dömer inte längre eleverna, utan föreslår rektor vissa korrekationsåtgärder. Det är alltså rektor, som fastställer korrekationsåtgärderna och inte längre elevrådet. Eleverna har rätt till försvarare och blir fortfarande kallade som förut till rådssammanträdena. Allt detta är på prov och ändringar kommer att vidtas alltefter erfarenheter vinnas.

Jag anser, att det i detta sammanhang är viktigt att lägga på minnet, att skolans elevråd har och har haft elevernas och kollegiets fulla förtroende. Till skillnad från statliga skolor, där elevråden ofta är marionetter. Det som SECO kämpar för har vi alltså redan här (ökat inflytande för elevråden). Vidare har ett elevråd en större funktion att fylla på en internatskola som länk mellan elever och lärare. Jag är övertygad om att en pojke i de lägre klasserna har lättare att vända sig till en medlem ur elevrådet än till en lärare med sina problem. Han ser nämli-

gen i rådsmedlemmen en god »kompis» och han vet, att samtalet stannar mellan honom och elevrådsrepresentanten.

”Men vad vet väl SÖ . . .

ste straffet, förvisning från skolan, tillgreps en gång. Det gällde en elev som upprepade gånger ertappats som tjuv.

Jag minns också att indragen veckopeng var det vanligaste straffet och att straffarbete ansågs som ett mycket strängt straff och tillgreps mera sällan. Arbetet utfördes i form av röjningsarbete under planeringsarbetet med skolans idrottsplats. Det var en stubbrik åker som skulle bearbetas och farbror Folke kunde följa arbetet från perspektivfönstret i sin bostad. Det var aldrig tal om arbete åt varken elever eller lärare på den tiden.

Det tog många år innan skolans idrottsplats blev klar. »Straffångarna» kan inte ha varit många.

Det var ingen lätt brytnings-tid att införa självstyrelse. Jag minns att det bland lärarna fanns många som inte var helt nöjda med den nya ordningen vilken bl a innebar att lärarna skulle anmäla förseelser till rådet. Det har då och då framskyntat att systemet skulle haft engelsk förebild. Därom är att säga att upphovsmännen sökte ett svenskt system som kunde passa svenska förhållanden och den som skrev de ursprungliga stadgarna var helt ovetande om engelska förhållanden.

Man skall också minnas, när man i dag diskuterar självstyrelsens vara eller icke vara, att när Solbacka fick sitt elevråd så var det en institution som saknade alla motsvarigheter vid landets övriga skolor — internat eller inte. Solbackas självstyrelse kan alltså med fog sägas vara banbrytande.

Jag vet att självstyrelsen växte sig stark under de första åren. Min efterträdare Ulf Peyron vidareutvecklade tanken och slipade av formen efter de första årens erfarenheter. Han hade liksom jag ett starkt stöd i sitt svåra arbete hos farbror Folke. På vår tid var det en självklarhet att förste kuratorn diskuterade alla svåra problem med sin rektor innan det var dags att behandla dem i rådet och det var många faderliga råd som under dessa samtal blev lärarika för dem som hade förmånen att få inhämta dem och till glädje för hela skolans verksamhet.

Solbacka är och förblir en mans livsverk, Folke Godings. Med samma energi och framsynthet som han byggde upp Solbacka till Sveriges största internatskola hus för hus byggde han

Jag hoppas nu att denna storm av kritik mot skolan försvinner lika snabbt, som den kom och att vi kan få arbetsro.

också upp tanken på själv-
uppfostran. Byggnaderna
står kvar än i dag. Hade
Folke Goding fått fortsätta
verka hade självstyrelsen
också levt vidare i obesuret
skick.

Jag har inte haft möjligheter under senare år att följa utvecklingen vid skolan men är de sador som mina skrivande bröder i andra nyhetsorgan berättar riktiga så beklagar jag utvecklingen. En självstyrelse står och faller med klarsynthet och en obegränsad känsla för vad rättvisa kräver inom kamratskapets och skolreglernas ram. Det är stor makt kuratorer och råd har haft i sina händer. Har den missbrukats så visar det mera på brister hos de som haft makten och dem inom skolans ledning som tagit vid efter Folke Goding. Det betyder mindre att systemet som sådant är felaktigt.

En mer än 20-årig framgångsrik verksamhet med självstyrelsen torde vara bevis nog.

Nu har jag läst i tidningarna att representanter för skolöverstyrelsen har inspekterat skolan under några timmar och sedan uttalat sin förkastelse. Skolans rektor har fått direktiv om hur man skall förfara i framtiden. I korthet betyder detta att dagens elever missbrukat sin frihet och sin makt så att de förlorat den. Tidigare generationer står sörjande vid bären.

Samtidigt kan jag inte sluta dessa rader utan en stilla undran.

Rektor Folke Godings livsverk behöver ej beskrivas. Han startade denna självstyrelse tillsammans med sju elever. Vi hade i medeltal varit elever vid Solbacka cirka 8 år samtliga. Jag vågar påstå att rektor och hans elever visste det mesta om en internatskolas speciella problem och behov. Jag vet att våra närmaste efterträdare i rådet var lika meriterade.

Hur många års kunskaper om Solbacka och internatskolor hade skolöverstyrelsens experter? Eller skall jag fråga hur många timmars?

Och allt detta bara för att en vanerökare, som enligt skolans stadgar inte får röka, åkt fast upprepade gånger och fått sitt straff.

Jag har en bestämd känsla av att det inte bara är tidningen Expressen som dödat mygg med atombomber i detta sammanhang.

Pennalismen här - var finns den? Hellre rådets dom än kollegiets

Solbackas elever är inte förtjusta över samskoleidé

Olika tidningar, och speciellt Expressen, har under den gångna hösten visat stort intresse för Solbacka. Mest har det varit kritiska röster och bl a har det gjorts gällande att pennalismen frodats på vår skola. Förmodligen har den emellertid bara funnits i tidningsspalterna.

SOLBACKA-TIDNINGEN har vänt sig till en gammal och en ny elev på skolan med en del frågor för att få deras syn på Solbacka och skolans framtid. Förste svarare är Anders Lénberg, N IV, med 12 terminer på skolan.

Fråga: Har du själv upplevt, sett eller hört talas om pennalism på skolan?

Svar: ALDRIG! Det är ett begrepp vi aldrig behövt tänka på innan tidningsskriverna började.

Fråga: Har du en känsla av att elevrådet uppfattas som ett i huvudsak bestraffande organ?

Svar: Kanske i början, innan de nya eleverna verkligen fått erfarenhet av hur det fungerar.

Fråga: Tror du att det är värre för en elev att bli — för att använda Expressens ordval — dömd av elevrådet än att bli behandlad inför sittande kollegium?

Svar: Definitivt inte. För det första dömer inte elevrådet, utan ger förslag till lämplig korrektionsåtgärd. Varje åtgärd kräver ju rektors godkännande. För det andra är det nog, när det gäller överträdelse, lättare att prata med sina kamrater. Detta trots det goda förhållandet mellan lärare och elever.

INTE BARA STRAFF . . . Om förste kuratorn Harry Plogbäck överhuvudtaget delar ut något straff kan väl diskuteras. Han har mycket annat att syssla med också, bl a att se till så skolans elever får del av alla meddelanden från t ex rektor. Här är han i farten med ett tillkännagivande medan en av de yngre eleverna lyssnar spant.

ENADE DE STA . . . Rektor Tor Lundberg har haft det besvärligt i höst med alla skrivelser om pennalism och liknande. När den här bilden togs av rektorn mitt i kretsen av lärare och elever hade han all anledning att se bekymrad ut. Men nu har han ridit ut stormen och en ny knäppning skulle ge betydligt gladare minspel.

Fråga: Det har klagats på elevvården på skolan. Är den bättre eller sämre än på »vanliga» skolor?

Svar: Det klagades på att vi inte har någon utbildad kurator på skolan. Men, här har vi våra lärare och patrar att prata med. De är alltid villiga att sätta sig in i våra problem över en kopp kaffe eller liknande. På en annan skola, med kanske 1.500 elever, där en kurator finns, blir säkerligen kontakten inte så familjär. Ty där sker kontakten mellan elever och kurator under skoltid eller på begränsad mottagnings-tid.

Fråga: Anser du att exempelvis rökreglerna är för stränga?

Svar: Förr gick rökgränsen vid 17 år, nu har den sänkts till 16. Kan man säga att det är strängt?

Fråga: Tycker du att internatmiljön är befrämjande för studierna?

Svar: Det är vi väl alla överens om? Bestämda läxläsningstider plus en lärarkår, som är mycket hjälpsam även på fri-

tid, bidrar absolut till att höja studieresultatet. Sedan finns inte heller »den lille frestaren» här på Solbacka i samma utsträckning som i städerna.

Fråga: Vad anser du om de redan viktiga förändringarna på skolan?

Svar: Att rökåldern nu har sänkts till 16 år får väl anses som ett led i utvecklingen. Förr fick man stå upp i massen om man burit sig illa åt. Nu får man i stället gå ut sist. Det anses vara mildare. Man kan tydligen ta skada av att stå upp.

Till sist: Att rådet inte direkt utdömer straff är inget nytt. Det har det egentligen aldrig gjort. Men straffen, förlåt korrektonsåtgärderna, har blivit mildare. Och det kan ju vara skönt för dem som blir föremål för sådana.

Fråga: Vill du ha flickor till skolan?

Svar: Flickor i all ära, men inte på Solbacka! Det är ett gossinternat och har fått en prägel av detta. En prägel, som väl alla gamla Solbackahjärtan absolut inte vill se försvinna. Flickor är nog också en fara för det goda kamratskap som finns på Solbacka. Ty rivaliteten är säkert något som kommer att florerar. Men vi kanske blir tvungna att böja oss.

Detta är förstas min privata uppfattning. Jag vet att lärarkåren som helhet (och en hel del elever) är mycket positiva till att flickor skall komma hit.

EFTER EN HALV TERMIN

Kaj Olsson, A I³ har varit en halv termin på Solbacka. Hans svar på frågorna var de här. (Frågorna var desamma och numreras här från 1 till 8).

1) Någon pennialism har jag aldrig upplevt här på skolan. Däremot är det ju så överallt där ungdomar kommer tillsammans i grupp, att de psykiskt och fysiskt svagare blir hackkycklingar. Detta gäller även för Solbacka. Jag har heller inte hört talas om någon pennialism under de veckor jag gått här.

2) Ja, tyvärr måste jag nog säga att jag, och flera med mig, uppfattar elevrådet som ett i huvudsak bestraffande organ. Men eftersom rådet fått den svåra uppgiften att upprätthålla ordningen på skolan efter skolans slut, är det mycket svårt att undvika att eleverna får den uppfattningen.

3) Jag anser nog att det är bättre att stå inför ett elevråd än att stå inför ett kollegium. Kollegiet har väl lite mer förståelse för eleverna och en viss psykologisk utbildning. Men å andra sidan är det fara för att om kollegiet får hand om ele-

vernas förseelser på fritid så låter lärarna sig påverkas av dessa när de sätter ordnings- och uppförandebetyg.

4) Naturligtvis är elevrådet bättre här. Men det är ju också skolans skyldighet att ta hand om sina elever på bästa sätt. Men de flesta nya elever tycker som jag att patrar och lärare borde bjuda till lite för att få fram en bättre kontakt mellan elever, lärare och patrar.

5) Förut var rökreglerna en aning för stränga, men nu har de ändrats så att jag nästan tycker de är för slappa. På det hela taget tycker jag inte att reglerna är för stränga.

6) Ja, absolut! Vi har ju två läxtimmar om dagen. Dessa hjälper i allra högsta grad dem som inte har karaktär nog att sätta i gång och studera av sig själva. Det finns heller inga nöjen som lockar framför läsläsningen, som det finns i en stad.

7) Eftersom jag inte gått här förut kan jag inte göra några jämförelser. Jag känner naturligtvis till hur reglerna var förr, men jag har ingen praktisk erfarenhet av dem. Så ändringarna har för mig bara varit positiva.

8) På frågan om flickor skulle jag vilja svara både ja och nej. Kommer det flickor till Solbacka, kommer alla pojkar att försöka imponera på dem och det kommer att bli ett oerhört snobberi på skolan och det kan inte vara bra. Men å andra sidan — alla vill vi väl ha söta flickor omkring oss, och bara det är väl en ganska stor anledning att ta hit flickor.

H.-A. W.

Nöjda målsmän till SÖ: Absolut ingen pennialism

Många målsmän och föräldrar har under tidningsstormen kring den förmenta pennialismen på Solbacka hört av sig till skolan. Deras positiva syn på skolan och dess arbete har varit välkommen. Alla har inte nöjt sig med att bara höra av sig till Solbacka, utan gått ännu längre, till skolöverstyrelsen, ett initiativ som varit både välkommet och stormhämmande.

Den form av kamratuppföstran som förekommer vid Solbacka läroverk har inte det ringaste med pennialism att göra, heter det således bl a i den skrivelse 18 målsmän sändt till SÖ.

Pennialism kan man tala om när starkare kamrater utan någon som helst anledning rent sadistiskt förtrycker de yngre. De elever på skolan som har rätt att hålla efter sina kamrater är valda av de övriga eleverna och detta borgar enligt målsmännens mening för att de bästa kamraterna utses till dessa funktionärer. Enligt våra söner fungerar detta perfekt, framhålls det i skrivelsen.

Målsmännen säger sig ha den bästa erfarenhet av hur undervisningen och uppföstran sköts på skolan. De hemställer därför att överstyrelsen inte skall vidta några åtgärder som äventyrar en skolform som visat sig väl passa såväl elever som föräldrar och som resultat gett trevliga, harmoniska ynglingar med goda skol- och examensresultat.

Flertalet av oss, anför målsmännen vidare, har tidigare haft våra söner placerade i läroverk i hemorten och måste tillstå att utbytet varit varken uppföstrings- eller lärdomsmissigt vad man borde ha rätt att fordra av dagens skola med den ofta dåliga disciplin som råder där. Det är därför med största tillfredsställelse som vi kunnat konstatera vilken nytta ären på Solbacka har gjort för våra söner. Från att ha varit splittrade och skoltrötta elever har våra ynglingar, när man träffat dem på loven, visat sig vara lugna och harmoniska och uttryckt trivsel med skolan och skolarbetet.

Vår nya kamrer

Solbackas nya kamrer heter Albert Gottberg, är 47 år och gift sedan 25 år tillbaka. Även fru Gottberg arbetar på skolan som vikarierande husmor.

Innan kamrer Gottberg kom till Solbacka arbetade han även då i företag med inriktning på upplysning — datamaskiner och gatuarmaturbelysningar i Tyresö och Södertälje. Var kamrer även där.

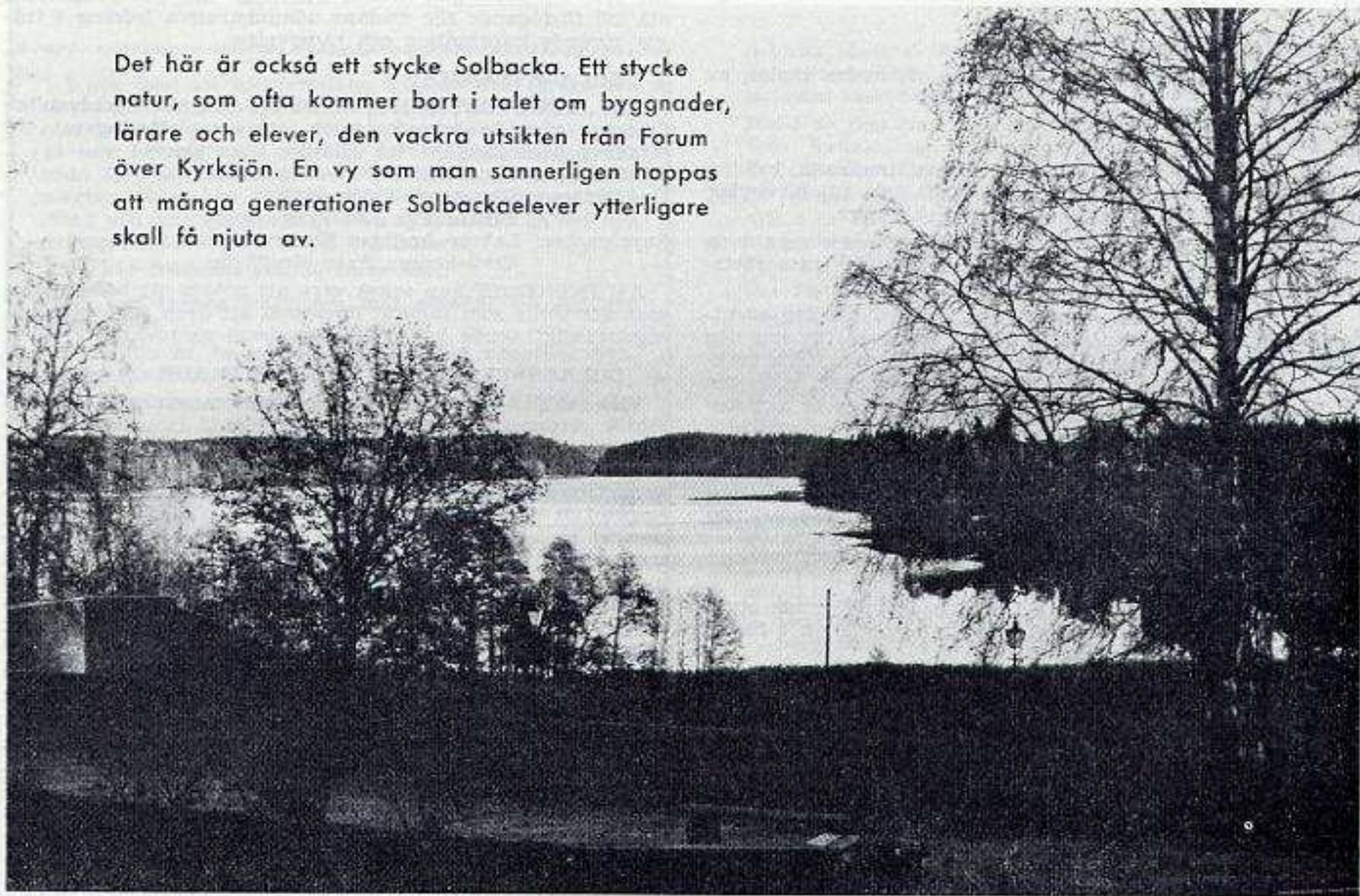
— Jag stortrivs på landet och särskilt på Solbacka med de vackra omgivningarna, säger kamrer Gottberg, som påpekar att han har så många hobbies och intressen att det onekligen uppstår fritidsproblem.

Han räknar upp foto, ljudband, film, fritidsstudier, fjällvandringar, orientering (att komma sist i mål) samt i övrigt många ideella intressen.

Invecklad konstitutionell organisation

Det här är också ett stycke Solbacka. Ett stycke natur, som ofta kommer bort i talet om byggnader, lärare och elever, den vackra utsikten från Forum över Kyrksjön. En vy som man sannerligen hoppas att många generationer Solbackaelever ytterligare skall få njuta av.

Men detta är Solbackas administration

Både stiftelse och aktiebolag

SOLBACKA HAR en ganska invecklad konstitutionell organisation. Det kan därför vara på sin plats att göra en liten redogörelse för fakta.

Skolan består egentligen av två juridiska personer. En stiftelse och ett aktiebolag. Därtill kommer den egentliga skolledningen.

STIFTELSEN bildades för några år sedan i samband med att Folke Goding önskade ställa sitt innehav av aktier i det dåvarande bolaget till förfogande för en organisation vars uppgift skulle vara att utan privat vinstintresse driva skolan vidare i samma form som han utvecklat den. Den nygrundade stiftelsen fick sålunda som donation övertaga c:a 95 % av aktierna i bolaget.

STIFTELSENS STYRELSE skulle bestå av — förutom rektor med ställföreträdare som suppleant som självskrivna ledamöter — representanter från länsstyrelsen i Södermanland, från skolans lärarkollegium, från föreningen Solbackapojkarna och i övrigt utses företrädesvis bland f d elever och bland föräldrar till skolans elever.

Stiftelsen skulle således som huvudman förvalta skolan och genom att disponera sin bestämmanderätt över aktierna på visst fastslaget sätt tillse att verksamheten fortsattes i möjligaste mån efter samma principer som tidigare.

*Landshövding Jarl Hjalmarson,
ordförande i stiftelsens styrelse.*

★ BOLAGET

BOLAGET utövar den direkta administrativa ledningen av verksamheten genom sin styrelse och verkställande direktör. Under sin livstid innehade Folke Goding själv posten som VD.

★ SKOLLEDNINGEN

SJALVA skolverksamheten leds, som vid andra skolor, av rektor.

★ TROJKA

DET KAN TYCKAS som om denna tredelade ledning skulle vara en otymplig form som kunde leda till förvirring och oenighet till nackdel för skolans verksamhet.

Helt idealiskt kan väl inte heller systemet anses vara även om dess brister genom god vilja, förståelse och samarbetsanda till stor del har kunnat motverkas.

SJALVFALLET måste under alla förhållanden den egentliga skolledningen under rektor finnas oberoende av hur den administrativa styrelsen i övrigt är organiserad. Mera tveksamt är emellertid kompetensfördelningen mellan stiftelsen och bolaget. Såvitt avser bolaget har detta genom aktiebolagslagens bestämmelser klara och entydiga befogenheter och skyldigheter som utövas av dess VD och styrelse. Mot detta står stiftelsens möjligheter att vid bolagsstämman utöva sin bestämmanderätt över aktierna på så sätt att endast de personer, som stiftelsen utser i realiteten kommer att styra bolagets verksamhet.

★ REALITETER

I SJALVA VERKET är den till synes komplicerade organisationen kanske inte så motsägelsefull som man i första hand skulle kunna förmoda.

Det förhåller sig nämligen så att i kedjan skolledning — bolagsstyrelse/VD — stiftelsestyrelse återfinns på de flesta poster samma personer.

SAVAL REKTOR som VD och majoriteten av ledamöterna i bolagsstyrelsen är således också ledamöter i stiftelsestyrelsen.

Systemet innebär således i praktiken blott att i den angivna kedjan kretsen av styresmän successivt utvidgas allt intill stiftelsestyrelsens nio ledamöter.

★ STYRELSESAMMANTRÄDEN — BOLAGSSTAMMA 1966

DEN 15 OKTOBER hölls den första ordinarie bolagsstämman efter Folke Godings frånfälle. Samtidigt hölls styrelsesammanträde i såväl stiftelsens som bolagets styrelser.

★ STIFTELSESAMMANTRÄDET

VID STIFTELSESTYRELSENS sammanträde konstituerades efter vissa kompletteringar i enlighet med stadgarna följande styrelse för tiden 1 juli 1966—30 juni 1968.

Ordförande: Landshövding Jarl Hjalmarsson

Ord. ledam.: Rektor Tor Lundberg (Självskriven)

Advokat Pontus Svinhufvud (Länsstyrelsen)

Intendent Arne Isenius (Lärarkollegiet)

Företagsjurist Ulf Peyron (Föreningen Solbackapojkarna)

Disponent Vidon Hell

Kapten Bertil Wikström

Kommendör Nils-Erik Ödman

Suppleanter: Lektor Andreas Ehn (Självskriven)

Assessor Bo Kallenberg (Länsstyrelsen)

Fil. mag. Ake Josefsson (Lärarkollegiet)

Fil. mag. Hans Norrman (Föreningen Solbackapojkarna)

Fil. mag. Harry Berger

Kammarherre Peter-Julius Coyet

Docent Sten-Otto Liljedahl

Förvaltare Anders von Stockenström

En ledamot med suppleant för länsstyrelsen ännu ej utsedd.

VID SAMMANTRÄDET utsågs också en kommitté som skulle arbeta fram förslag om lämpligt sätt att hugfästa minnet av Folke Goding.

Vidare diskuterades den nyligen framlagda Internatskoleutredningen på vilken skolan lämnats tillfälle att avge remissvar.

I SYFTE att ytterligare stärka kontakten mellan stiftelsens och bolagets styrelser utsågs slutligen ett särskilt arbetsutskott bestående av stiftelsens ordförande samt herrar Svinhufvud och Peyron. Arbetsutskottets uppgift skall vara att som kontaktorgan mellan Stiftelsen och bolagsstyrelsen stå till förfogande för skolans administrativa ledning i frågor rörande information och rådgivning.

★ BOLAGSSTAMMAN

VID BOLAGSSTAMMAN förekom förutom sedvanliga ärenden rörande årsredovisning etc kompletteringsval till styrelsen som därefter fick följande utseende:

Ordförande: Kommendör Nils-Erik Ödman

Ord. ledam.: Disponent Vidon Hell

Rektor Tor Lundberg

Suppleanter: Lektor Andreas Ehn

Civilekonom Sven Fredholm

AV INTRESSE kan också vara att notera att bolagsstämman uttryckte som särskilt önskemål att även suppleanterna regelmässigt skulle kallas till styrelsens sammanträden.

★ BOLAGSSTYRELSENS SAMMANTRÄDE

VID DETTA sammanträde utsågs som verkställande direktör disponent Vidon Hell.

★ TILL SLUT

kan således konstateras att den tidigare skisserade integrationen i de olika ledningsfunktionerna väl tillgodosetts vid utseendet av ledamöterna i de olika styrelserna. Av särskilt intresse för oss i föreningen Solbackapojkarna kan vara att med tillfredsställelse konstatera att i bolagsstyrelsen en så förträfflig och kunnig föreningsmedlem och gammal solbackapojke som Sven Fredholm fått säte. Likaså måste det anses som ytterst tacknämligt och värdefullt att Vidon Hell med sin vidsynta erfarenhet och goda kännedom om skolan velat ställa sig till förfogande som VD trots betungande uppdrag i sin ordinarie tjänst.

SKOLAN STAR förvisso inför ett viktigt och allvarsamt skede i sin utveckling och det torde vara såväl vanskliga som grannliga uppgifter som ledamöterna i de båda styrelserna, verkställande direktören och rektor ställs inför den närmaste tiden.

UTAN ATT ha gjort någon särskild undersökning vågar man nog bestämt påstå att de flesta gamla solbackapojkar såväl inom som utom föreningen ställer stora förhoppningar på dem som nu satts att leda skolan vidare efter Folke Godings bortgång. På detta tyder bl. a. den aktivitet i form av en mängd intresserade förfrågningar om hur skolans framtid kommer att gestaltas som har kommit till föreningsstyrelsen.

GYNNA

SOLBACKA-

TIDNINGENS

ANNONSÖRER

Nya gymnasiet till fördel för eleverna

I och med att höstterminen började fick lärare och elever på Solbacka för första gången stifta bekantskap med det nya gymnasiet. Den nya gymnasieformen har ju som bekant varit föremål för ivrig diskussion och både för- och nackdelar har framförts. Solbacka-Tidningens Hans-Ake Wängö har bitt magistrarna Åke Hägg och Åke Josefsson ge sina synpunkter på det nya gymnasiet efter en termins erfarenhet.

De här frågorna ställde Hans-Ake:

1. Vad tycker magistrarna rent allmänt om det nya gymnasiet?
2. Vilka är de största positiva resp negativa erfarenheterna?
3. Hur reagerar eleverna för de nya arbetsformerna, t ex mera individuellt arbete?
4. Tror magistrarna att den nya »studenten» är a) bättre rustad för vidare studier, b) bättre allmänbildad och c) standarden, kommer den att bli bättre eller sämre?
5. Har lärarnas arbetsbörda minskat eller ökat?

Lärarna positiva trots mer arbete

Så här svarade magister

ÅKE HOLM

på frågorna och påpekade att han främst yttrade sig som engelsklärare.

1. För mig är det nya gymnasiet något klart positivt.
2. Det stimulerande med det nya gymnasiet är att man har blivit en handledare för elevernas studier i stället för en som bara förhör och kontrollerar. Grupptimmarna spelar en stor roll härvidlag, då man med delad klass lär eleverna studiemetodik (där ingår som viktiga moment lästeknik, anteckningsteknik, användande av enspråkiga lexikon, informationsteknik osv). Även långläxorna är en stor fördel, eftersom man därigenom på den andra timmen kan ägna sig åt förberedning av valda stycken inom långläxan så att eleverna har hört läraren läsa texten och fått hjälp med besvärliga passager. Positivt är också att det talade språket står i förgrunden och att översättningen till det främmande språket spelar en underordnad roll.
Det negativa för engelskans del är att ett så stort sidantal har fastställts (för årskurs 1 och 2: 200 sid. och för årskurs 3: 350 sid.) att arbetsbördan för alla parter blir pressande.
3. Jag tror att de gillar de nya arbetsformerna men anser dem mycket krävande.
4. a) Absolut (i det gamla gymnasiet lärde man sig inte alls att själv planera sina studier).
b) Nej, jag tror det blir som förut.
c) I engelska tror jag att förmågan att översätta till och från språket blir sämre men det kompenseras av bättre resultat på en del andra områden, främst förmågan att själv behandla engelskan i tal och skrift.
5. Ökat. Inte bara genom en hel del nya moment som kräver mer förberedelser utan också genom de utökade kurserna samt alla olika planeringskonferenser som ingår i tjänstgöringsskyldigheten.

Och de här svaren gav magister

ÅKE JOSEFSSON

1. Det är med stor tillfredsställelse jag hälsar gymnasieformen.
2. Det mest positiva i det nya gymnasiet anser jag arbetsformerna vara. Dessutom slipper vi arbeta med målsättningen att under ett förhör — i bästa fall — på kanske tio minuter

redovisa något av det som lärts under flera gymnasieår. Till de positiva dragen hör också den petrifierade censorsorganisationens avskaffande.

Bland de negativa erfarenheterna registreras främst bristen på egen fortbildning, omöjliggjord av myndigheternas alltför knapphändig tillmäta resurser.

En allmän oklarhet och osäkerhet från skolmyndigheternas sida t ex när det gäller betygsgivning. Alltför fåtaliga besök av gymnasieinspektorer under det första året hör också till de negativa erfarenheterna.

Det förefaller dessutom som elevernas arbetsbörda har ökat. Detta är givetvis inget önskvärt förhållande.

3. Eleverna i 1c har reagerat alltigenom positivt, även om en del frågetecken uppenbarade sig inför de nya arbetsmetoderna till en början. Jag tror, att eleverna känner sig mer tillfredsställda med en lektion under vilken de själva utträttat något annat än att bara mer eller mindre förstrött lyssna på lärarens ofta stereotypa utläggning.
4. a) Den nye »studenten» kommer utan tvivel att vara mycket bättre rustad för egna vidare studier.
b) Vad är allmänbildning?
c) Vilken standard? På fasta kunskaper i form av årtal, procenttal, formler etc — kanske sämre. Men när det gäller färdigheter i olika avseenden, förmågan att ur ett sammanhang extrahera det väsentliga, att föra ett logiskt och väl-motiverat resonemang — väsentligt bättre!
5. Lärarnas arbetsbörda har ökat i mycket hög grad, när det gäller
  - a) lektionsförberedelser;
  - b) konferenser som gäller klassen eller de olika ämnena;
  - c) hjälpmedelsanvändning, och
  - d) kravet på lärarens egen fortbildning och allmänorientering.

Generationsers skolsystem bör få tillfälle leva kvar

I sitt 15 sidor långa remissvar har styrelsen behandlat åtskilliga andra frågeställningar som emellertid i detta sammanhang är av mindre intresse. Närmast såsom en kuriositet måste dock nämnas att utredningen beträffande Grännaskolan i de flesta avseenden helt bortsett från tidigare uppställda förutsättningar och placerat denna skola bland de fyra internat som skulle kunna erhålla fullt statligt stöd. Grännaskolan har förvisso förutsättningar att bli en förträfflig skola. Men att placera en skola som i år för första gången fick studentexamensrättigheter före landets näst äldsta internatskola som under årens lopp med officiell auktorisation utexaminerat något 1.000-tal studenter förefaller minst sagt förvånande. Detta konstaterande gäller också om hänsyn tas till skolornas framtida förutsättningar för att anpassa sig till det nya skolväsendet.

Styrelsen understryker avslutningsvis med skärpa betydelsen av att man genom kortsiktiga beslut icke avhänder sig redan befintliga resurser på skolans område. De i remissvaret framlagda förslagen innebär för samhällets del att internatskolornas resurser kan utnyttjas på ett optimalt sätt samtidigt som ett under generationer uppbyggt skolsystem får möjlighet att leva vidare i huvudsak efter samma principer som tidigare visat sig bärkraftiga.

Vad jag gillar:

Svarare:
Fil. mag.
Gustaf Larsson

Hobby:

Politiker:

Författare:

Kompositör:

Sångare:

Skådespelare:

Radiatoröst:

Idrottsman:

Favoritträtt:

Favoritdryck:

En önskan:

Det värsta jag vet:

Något jag inte tycker om hos kvinnan:

Det bästa i TV:

Det bästa med Solbacka:

Odling av sparrisknoppar.

de Gaulle — han har näsa för vad som rör sig i tiden. Arne Isenius. Hans bok »Form och yta» är en djupgående analys, som kan få hart när vem som helst att tänka i trä.

Mendelssohn — han som komponerade min bröllopsmarsch.

Kornknarren — på öländska åkersnärpan — som minner mig om min barndoms ljumma sommarkvällar.

Yul Brynner — den mest renhåriga av dem alla.

Kaffepetter — han håller alltid ångan uppe.

Santana — så långt kan en plattfotad gå.

Öländska kroppkakor — grå, feta, massiva med lök och peppar i.

Alltifrån mjölk till champagne — det beror på tilltugget.

Att Solbacka får aktiemajoritet i tidningen Expressen.

Vet ej — jo, karriärpolitiker i vidsträckt bemärkelse.

Nej!

Bildröret, förmodar jag.

Det står kvar trots allt och det förnyar sig i takt med tidens krav.

DESIGN

LausHellesten

SKRUF

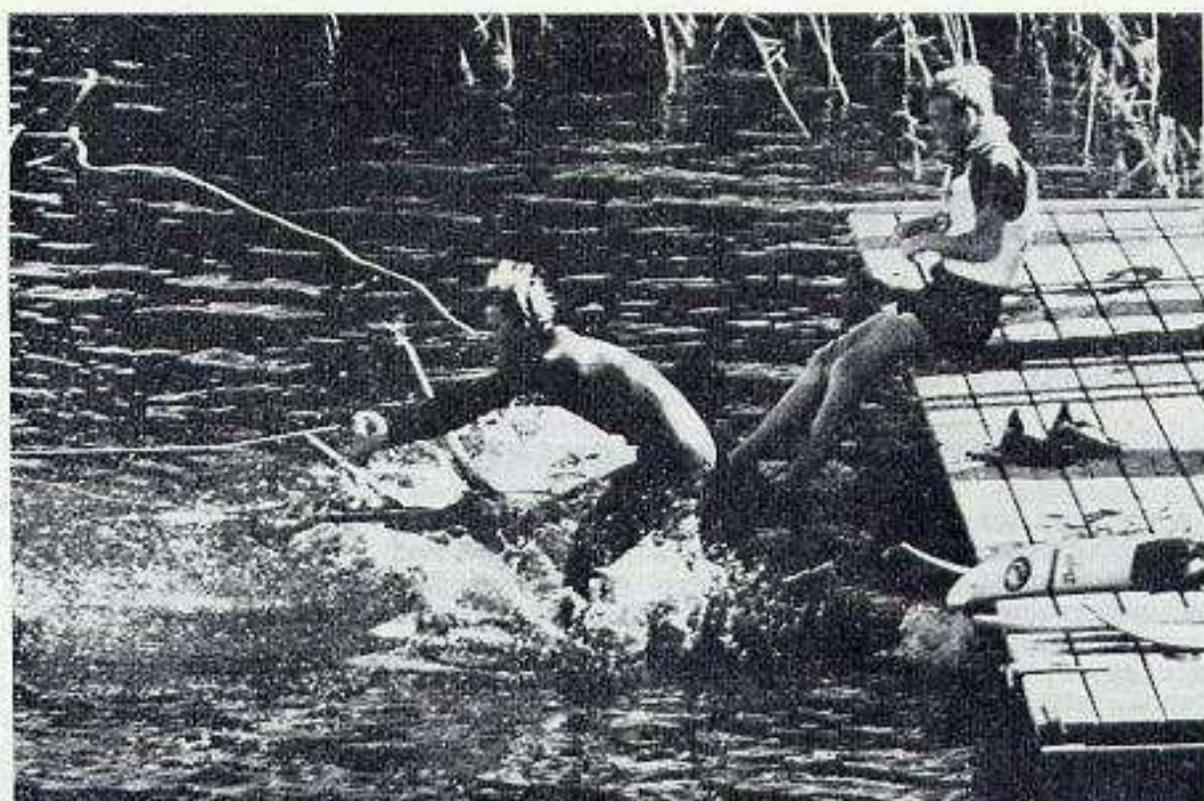

Uppvisning med fart på skolan

Under en av lördagarna i september gavs det tillfälle att se något så ovanligt på skolan som vattenskidåkning. Det var Jonas Erlandsson, som tillsammans med svenske juniormästaren i slalom, Rex Brådhe och den suveräne trickåkaren Lars Molin, samtliga från Hässelby vattenskidklubb, visade åkning i den högre skolan. Här kan man verkligen tala om en uppvisning med fart.

Trots en del besvär i början med linor och dragkrok kom uppvisningen i gång och bland numren kunde man få se såväl slalom och trickåkning som hopp över linor och volter vid landning.

Så skall också sägas att shown fick mycket fin kritik i de tre sömländska tidningarna och att vi på Solbacka är mycket tacksamma för att Kalle Olsson i Stjärnhov hade ställt sin båt till vårt förfogande.

Solbackalärare blev finsk professor

Installationsföreläsning om modern tidningssvenska

När man tar sikte på tidningssvenskan, kan det vara försvarligt att begränsa undersökningen till en enda materialgrupp. Varför inte då till språket i de ledande artiklarna, för vilka för resten Sveriges Radio i programmet *Aktuellt* i augusti 1965 använde den diskutabla sammansättningsformen *ledartartikel*. Tidningsledaren kan från flera synpunkter sägas vara central och representativ för skriftspråkets utveckling, i den relativa avvägning, måttfullhet, objektivitet, varmed den vänder sig till sina läsare. Den har ibland kallats tidningens ansikte, och ett ansikte avspeglar ofta mest och bäst vad som lever och rör sig i mänsklig gestalt. Material för min föreläsning har jag fått genom ett års (1965) daglig uppföljning av ledarspråket i Svenska Dagbladet och (för Finlands del) i Hufvudstadsbladet och Vasabladet — dessutom varje vecka någon dag i Expressen och Upsala Nya Tidning. Sverigesvenska och finlandssvenska belägg har förts på samma kort i registret, varvid i mångt fall givits möjlighet att bedöma likhet eller olikhet i frekvens och användning. Det språkliga spelet mellan Sverige och Finland — på det hela dock påfallande ensidigt — måste anses vara en faktor av intresse i en tid av livligt nordiskt samgående.

Vad förstår vi då med modern tidningssvenska? Hur kan ett urval göras? För min del har det varit så, att jag under 16 år i Sverige och delvis med min finlandssvenska som måttstock börjat uppfatta vad som är nytt och aktuellt. Vid regelbunden läsning av ledare får man småningom öga för det säregnet nya, och sådant för man då upp på kort. Därvid jämför man ständigt med Svenska akademins ordbok och med Bertil Moldes Illustrerad svensk ordbok. När man hunnit vänja sig vid rikssvenskt tidningsspråk har man en viss möjlighet att upptäcka influens därifrån i de finlandssvenska tidningarna. Dessa bevarar dock — värdefullt nog, kan man säga — en egen språklig stil och karaktär, som en riks-

svensk lätt skiljer från sitt eget modersmål.

Ett fylligt register över nutidsspråket uppstår, men när man går till att utforma en översikt, kommer bara en bråkdel till användning. Vid själva utskrivningen sovrar man ytterligare i materialet och väljer ut särskilt belysande fall. Den sålunda tillkomna utredningens hållbarhet blir efter hand prövad i och med att man fortsätter att läsa ledartext och gör nya observationer, vilka ibland kan bli bättre exempel och därmed förtydliga det man redan fixerat.

Något verkligen markant och värt att observera är det jag kallar produktiva efterleder i sammansatta ord. Där har vi sådant som *annonsspiral*, *vartill* *ansluter sig* *upplagespiral* och *subsidiesspiral*, ja *konfliktspirall* (det sistnämnda i Vbl och Hbl). Ät annat håll gående i själva bilden men annars jämförbart är *inflationsskrub* (vilket håller i:n i gång, Hbl) liksom *skatteskrub* (beror på att s:n i övrigt har dragits till, Vbl). I någon ända måste produktiviteten ha sin början. *Skatteskrub* är belagt redan hos Östergren i N Svensk ordbok, med exempel från Svensk Tidskrift 1924. Ett annat efterledspar, som lätt framkallar analogibildning, är *-bomb* och *-explosion*. Av det förra *skattebomb* (Vbl) och i Expressen stil 1962 *valbomb*, *bostadsbomb* och *barnbomb* (i kaseristil dessutom *sexbomb* och *färgbomb*). Av det senare åter *befolkningsexplosion* och *utbildningsexplosion*. Kraftfullt skall det vara — vi läser om nybyggargrunden Yekepa, »uppförd under några få *explosiva* år» (SvD-reportage 1963). Är en sådan ordbildningstendens måhända ett utslag av en halvt omedveten psykos i atom- och vätebombernas tidevarv?

Vi har emellertid en rad andra nästan lika iögonfallande efterledstyper, t ex: finansminister Strängs årliga *skattepaket* (ordet antecknat från en politisk radio debatt i september 1962) *exportpaket* (handelsministerns »exportpaket» beskrivs som konstruktivt, SvD), *stabilise-*

BROR ÅKERBLOM

tidigare lärare vid Solbacka och som sådan långt ifrån okänd, har blivit professor. Sin undervisning ägnar han i framtiden åt studenterna vid Jyväskylä universitet. Sin installationsföreläsning höll den nye professorn den 30 november och hade som ämne valt »Modern tidningssvenska». Materialet har han fått genom studium av ledarspalterna under 1965 och vi är glada över att kunna publicera hela föreläsningen. Vi gör det i två häfter, den första i detta nummer, den andra i nästa nummer av ST.

ringspaket, *samarbetspaket*, *kulturpaket* (k. på festivalen i Skövde, SvD) *studiepaket* (av den ordinarie läraren färdigställda s. notis i SvD) och *huspaket*, avseende trähus från Finland (SvD); i sammanhanget påminns vi om det nu vanliga *pakettlösning*, ej ännu i Ill. ordb.

Vidare *länetak* (höja *länetak*) i Sveriges TV-nyheter september 1965 — liknande fall är *räntetak* (SvD, notisrubrik) *anslagstak* (göra sina äskanden under ett a. Hbl) och *regeringstak* (under samma r. Vbl) — ofta bara det enkla *tak*, varvid man börjar tänka på det gamla uttrycket »under en *hatt*» (redan på 1600-talet, senare t ex hos Fredrika Bremer 1854: »Slafsituationen gör att man sätter god och elak husbonde under en *hatt*»); i samband med formerna på — *tak* märkes *takorganisation* (att en t. skulle utgöra ett medel för högerpolitiken, Vbl, ej i Ill. ordb.).

Slutligen liksom *ljudvall* också *språkvall* (Hbl), *motståndsvall* (SvD), *könsvall* (svårare att bryta k:na till yrken som, UNT) och *fördömsvall* (Vvl) — även det enkla *vall*. (Här finns nämligen v:r av konservativt motstånd, Exp) som vittnar

om sammansättningstypens vanlighet.

Produktiva så det förslår är adjektiviska efterleder som *-glad* (*debattglad*, *skjutglad*, *matglad*, *ordglad*) *-frälst* (*bilfrälst*, *enhetsskolfrälst*, *nyreformfrälst*, *planhushållningsfrälst*), *-riktig* (*sittriktig*, *checkriktig*) och *-vänlig* (*barnvänlig*, *fotvänlig*, *ryggvänlig*, *kundvänlig*, *läsvänlig*, *lantbruksvänlig*, *tidningsvänlig*). En del av dessa exempel är från annan text än ledare. Utmärkande för hela detta ord- och ordbildningsflöde är dess starkt positiva, bejakande karaktär — som sådant utan tvivel en spegling av välfärdssamhället och dess reaktioner. Som ordbildning är typen inte direkt ny. Vi har förut i språket fall med subst. och adj. som *matfrisk*, *ordrik* och med vb. och adj. som *läsvärd*, *skjutfärdig*. Det mesta i uppräkningsen nyss står och väntar på sin tur i ordböckerna. Molde har hittills tagit med bara *sittriktig* (om stol) *barn-* och *fotvänlig* och av *-frälst* exemplen *Italien-*, *slalom-* och *schackfrälst*.

När vi härnäst konstaterar, att den i nutida vardagspråk, i synnerhet ungdomens, så vanliga tendensen med förstärkande förleder

(typen busbra, dödrädd, jättekul) är lågfrekvent i tidningsledarspråket får vi stöd för det som redan sagts om avvägning, måttfullhet i dess stilsträvan. Vi antecknar dock förekomst av sådant som idiotsäker (att systemet inte är så l:t, SvD) halvbra (en h. lösning, Vbl) och heläckande (den mest h.rubriken, Esk-Kur), och så naturligtvis komposita på topp, inte bara toppidrott och toppmöte utan också topprådgivare, toppstrategier; med adjektivisk efterled: topphemlig (märkligt nog inte ännu hos Molde), toppsvensk.

Från sistnämnda typ kommer vi lätt över till ett intressant förledsfall i tonårspråkets toppenbra. Man talar så mycket om toppen och botten (vad som är i toppen i Skövde är botten i Stockholm, Abl oktober 1963, avd. Pop). Man jämför dessa, trots att det förra har bestämd form, det senare i sin grund obestämd. Det har dock varit vanligt att använda formen botten också där det bort stå botten, t ex »Botten opp, sa skepparn, när skutan sjönk» och »Tag i botten, så får du gryn». Det är möjligt, att ett bottendålig (eller bottenlarvig) kunnat analogiskt ge ett toppenbra, och då skulle vi kanske ha en grund att

förstå lättheten med introduktionen av den aktuella politiska termen mittenpartier i stället för mittpartier. Prof. Erik Wellander har (dec. 1965) haft att besvara en insändare i Marginalens språkspalt (SvD) rörande denna förledsform (mittenungdomar, -alternativ, -samarbeten) och han har som sin åsikt uttalat, att formen strider mot gängse språkbruk, mot vedertaget svenskt ordbildningsskick. Han framhåller, att det för språkhistorisk forskning hade varit intressant, om man kunnat följa den avvikande nybildningens tillblivelse i partipotentialernas överläggningar och i de första skriftliga vittnesborden.

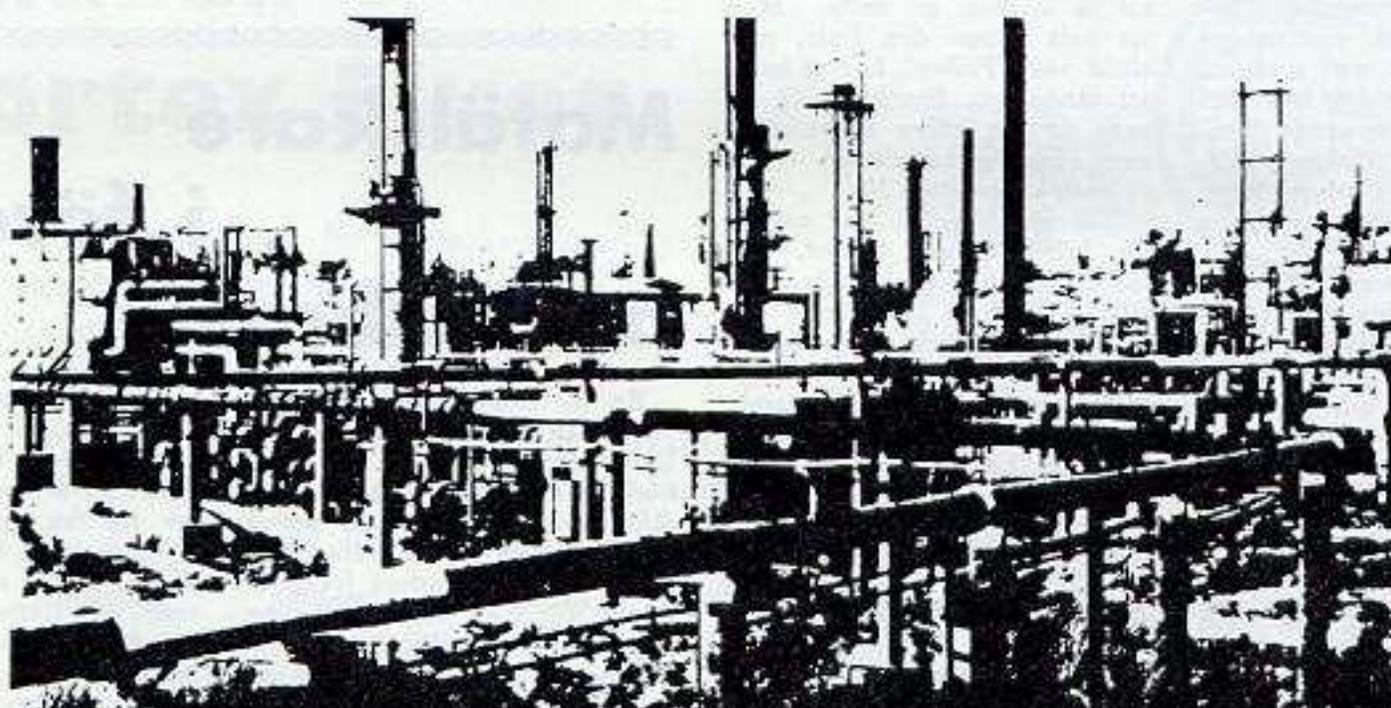
Folkpartiledaren Bertil Ohlin tycks ha förordat mittpartier (språkligt alltså: »200 angrepp på mittpartierna i år», citat i SvD okt. 1965). Min första anteckning av mitten-fall är ur SvD:s ledare den 17 november 1964. Förleden mitten- kom genast i svang t ex i Vbl 19/1 1955 — i samma artikel dock också ett försök att använda ordet mellangrupperna). Men SvD brukade formen mittpartier — inom anföringstrecken — några dagar tidigare än det sagda första mitten — nämligen 12/11 1964. Expressen, SvD UNT o. a. har fortsatt att bruka mitt- i oll-

ka förbindelser, men mittenhar florerat mest.

Wellander gör en gissning om ursprunget till mittenungdomar o dyl. Regel om första ledens artikellöshet har faktiskt undantag. Folk säger numera allt oftare Vätternvattnet, Vänersjöfarten — förut och av gammalt Vätterröding, Vänerskuta. Man har börjat skriva Kolmårdenföretaget och Tivedenfloran. Det rör sig alltså om namn, som i oförändrad form, med slutartikel, fogas in i en sammansättning. Nu ser vi dag för dag, hur denna typ griper omkring sig, framför allt i tidningsspråket: Börsenframträdandet (på Hamburger Börs), Dramatenchefen, Expressenmedarbetaren o s v. Formerna mitten kan ha anslutit sig till dessa namn i bestämd form: Börsen, Dramaten, Expressen. Den uppfattas alltså som namn, partinamn liksom högern och centern. Ett av mig antecknat belägg visar åt detta håll: »partierna i den s k mitten» (SvD 6/5 1965). Det är då fråga om analogibildning. Att märka är f ö — egen observation — att av ålder både i dialekterna och i normalsvenskan använts ett hälftenbruk (och -brukare) — förekomst t ex 1961. Förut också hälftenboende, -del, -rätt, -ägare

(det sista så sent som 1911). Här förekommer i förleden bestämd form av subst. hälftenliksom för mitt i mittenpartier, -program o s v

Mycket mer vore att säga om tendenser i förledsbildningen, t ex om former som boendetäthet (SvD) -kostnader (Hbl, Vbl) -miljö (Exp), som markerar ännu kvarlevande förkärlek för verbalsubstantiv. Lars Grahn påtalar i sin uppsats Ledare och reportage (Nysvenska studier 1962), att ledarstilen fortfarande gynnar abstrakta uttrycksätt i form av verbalsubstantiv i stället för verb. Vålgörande enkelt och naturligt vid sidan av dessa exempel verkar fallet bomiljö (en bättre b., SvD). Man kan fråga sig, om sammansättningen sparandeförluster är enda eller bästa lösningen (nackdelarna med prisökningar och s. UNT). Som förklaring till formvalet räcker kanske här förekomsten av det enkla sparande (penninginstitutet för s.) och att man i våra dagar organiserat särskilda sparformer, i vilkas namn detta sparande ingår som efterled: målsparande, lönsparande. Men varför ej sparförluster liksom sparkapital, sparmedel och sparfrämjande (det sista ett nu vanligt verbalsubstantiv)?

NYNÄS för allt i olja

A.B. NYNÄS-PETROLEUM

— ett Johnson-företag

Blåst kring Foibos - för litet litterär

Men inget fel på allvetandet

Det har blåst upp till storm kring Foibos — den litterära föreningen anklagas för att vara för litet litterär. Mot beskyllningarna försvarade sig föreningen på sitt eget lilla sätt. Om detta och om annat inom Foibos, bl a hur det gick till när föreningen slog tillbaka den nya föreningen Gourmet i frågesport i stället för den traditionella fotbollsmatchen mot Sångarförbundet, berättar här nedan föreningens ordförande Hans-Ake Wängö.

Vi i Foibos ansåg oss i år nödsakade att bryta den gamla traditionen med fotbollsmatchen mot Sångarförbundet. Anledningen var att den nya föreningen Gourmet drog vida mer uppmärksamhet till sig än mistlurarnas oljud. Utmaningen den här hösten gällde för övrigt inte en fotbollsmatch, utan en match i korgboll i anslutning till invigningen av den nya asfalterade basketplanen. Dessutom utmanades matvraken på en allvetartävling i aulan.

Som så många gånger förr måste emellertid matchen uppskjutas ty väder och skrivningar tillät inte något spel och med november frös det sista hoppet inne om att kunna arrangera någon match. Men ingen misströstar, i nästa nummer av ST hoppas vi kunna ge ett utförligt referat från den stora bollfesten.

Frågesporten däremot kunde genomföras programenligt. Inför ett andäktigt auditorium avgick Foibos till slut med en övertygande seger. De fem som så förnämligt försvarade föreningens ära var Crister Cals, Håkan Östman, Anders Berg, Svante Bachrendtz och Lars Kuritzén.

För att så övergå till litet allvarigare ting så har Foibos i höst varit ute i blåsväder. Man frågar sig kanske varför en så gammal och stadgad förening som Foibos råkat i denna situation. Ja, anledningarna kan givetvis vara flera, men vi

inom Foibos tror oss kunna dra i varje fall den slutsatsen, att i och med att en viss förändringens vind dragit över skolan, så är det just Foibos som kommit i det värsta draget.

Kritiska röster har alltså inte saknats. Bland annat har det framförts klagomål över att Foibos som litterär förening varit alltför litet litterär de senaste åren. På grund av detta beslöt vi därför att utlysa en litterär pristävling för såväl elever som lärare. Och med ett beklagande måste konstateras, att intresset tyvärr var ringa på båda håll. Otäck är ju som bekant världens lön, men ett tack i alla fall till dem som deltog.

Vidare har vi tyckt oss förstå att våra kritiker anser Foibos vara ett alltför exklusivt sällskap varför vi antar att en omorganisering står högst på kritikernas önskelista. I en del fall är kanske kritiken befogad och i så fall skall vi naturligtvis ta lärdom av detta. Men att helt uppge den linje, som alltid varit Foibos', har vi svårt att tänka oss. Positiv kritik — vare sig det gäller organisationen eller verksamheten — är vi bara tacksamma för.

Till sist: Skolan har utsatts för kritik, likaså Foibos, fast kanske inte av samma allvarliga slag. Tiderna förändras och krav på förändringar skapas därigenom. Kraven kan säkert tillgodoses utan att den gamla traditionen överges, ty helt säkert har traditionen ett värde som inte får underskattas.

Det här är de gossar i Foibos styrelse som har att lotsa skutan genom stormarna. Från vänster sekreteraren Claes Göran Sjösten, ordföranden Hans-Ake Wängö, som också är Solbacka-Tidningens redaktör på skolan, ceremonimästaren Per Magnus Ihse och kassören Klas Ågren.

Matälskare i förening på Solbacka

En ny aktiv sammanslutning på skolan är den gastronomiska föreningen Gourmet. Det hela började som ett skämt från två skåningars sida, för att sedan bli en livligt verksam förening. Vårt första offentliga framträdande var i en kunskapsävling mot Foibos, en tillställning som vi med största nöje skulle se struken ur skolans och föreningens historia.

Gourmets egentliga syfte är att ge sina medlemmar en allmän insikt i matlagningens konst och att bevara goda men nu sällsynta rätter. Antalet medlemmar har maximerats till 25 för att föreningen inte skall bli för stor och otyplig att sköta för styrelsen, som har fem medlemmar under ordförandeskap av E. Baitel. Dessutom måste medlemsantalet begrän-

sas på grund av bristen på stora skolkök nära skolan till våra kurser. Den första kursen är planerad och som lärarinna ställer sig fru Ingrid Gustavsson, Gästa, mer känd som Ingrid Hermelin för elever från fyrtio-talet, till förtogande. Vidare är föredrag av kända personligheter från restaurangvärlden planerade. Föreningen har även beslutat göra till kutym att celebrera samtliga elever som blir myndiga under sin Solbackatid med en korv i kiosken.

Gastronomiska föreningen vill även medverka till en större variation på rätterna i mässen och hälsar alla förbättringar och förslag med öppna armar helt i linje med föreningens valspråk: »God mat och mycket mat och mat i rättan tid.

snejp.

Eleverna bör själva välja rådsmedlem

Skolgång borta och hemma heter den statliga utredning som närmare granskat utlands- och internatskolorna. Utredningen har gått synnerligen grundligt tillväga i sina undersökningar och bl a även granskat de olika skolornas elevråd i sömmarna — utan anmärkningar.

Detta framgår av den sammanfattning beträffande internatskolorna som gjorts i utredningen. Där heter det: elevernas självstyrelse och aktivitet gynnas med minsta möjliga inblandning från skolledningens sida vad beträffar valet av förtroendemän och representanter.

SOLBACKA RÖSTADE BORGERLIGT

Förening jubilerar Är utan medlemmar

Efter ett lyckat premiärår är nu samhällsvetenskapliga föreningen Forum inne på sitt andra år. Bland flera lyckade sammankomster i Fosums regi kan nämnas Vietnamdebatten, som blev en stor succé med bl a deltagare från Amerikanska ambassaden, och vidare debatten om kyrkan och kristendomen. Forum har vidare öppnat möjligheter till självstudier under kvällstid vid den samhällsvetenskapliga institutionen med dess bibliotek, en institution som inte utnyttjas som önskvärt vore.

I LIKHET MED en del andra skolor anordnade Forum ett val på skolan strax före kommunalvalet. Röstförfarandet var en kopia av det enligt lag gällande med röstlängd och bås, valkuvert och en pappkartong som valurna. De borgerliga fick en markant majoritet hos Solbackas väljarkår. Av 204 röstande gav, kanske inte oväntat, hela 209 sina röster åt högerpartiet. Folkpartiet fick 51 röster, centerpartiet 12 röster, 9 elever gav kommunisterna sitt förtroende medan socialdemokraterna stöddes av 7 röstande. KDS slutligen fick 6 röster. Valet genomfördes lugnt och sansat och samtliga röstande gick med stort allvar in för sin uppgift.

FORUMS verksamhet planeras av en styrelse med fem

medlemmar under ordförandeskap av Carl Gernandt. Föreningen har inga medlemmar i egentlig mening utan på debatter, föredrag och andra tillställningar anordnade av Forum är hela skolan välkommen att delta. Elever är även välkomna med förslag rörande verksamheten.

I år har Forum startat en tidning av flygbladskaraktär med undertecknad som redaktör. Bladet kommer ut oregelbundet och innehåller aktuella världspolitiska händelser, ledare och Solbackanytt. Dock är flygbladet inte avsett som någon klagomur utan syftet är att väcka debatt, informera och komplettera tidningarna.

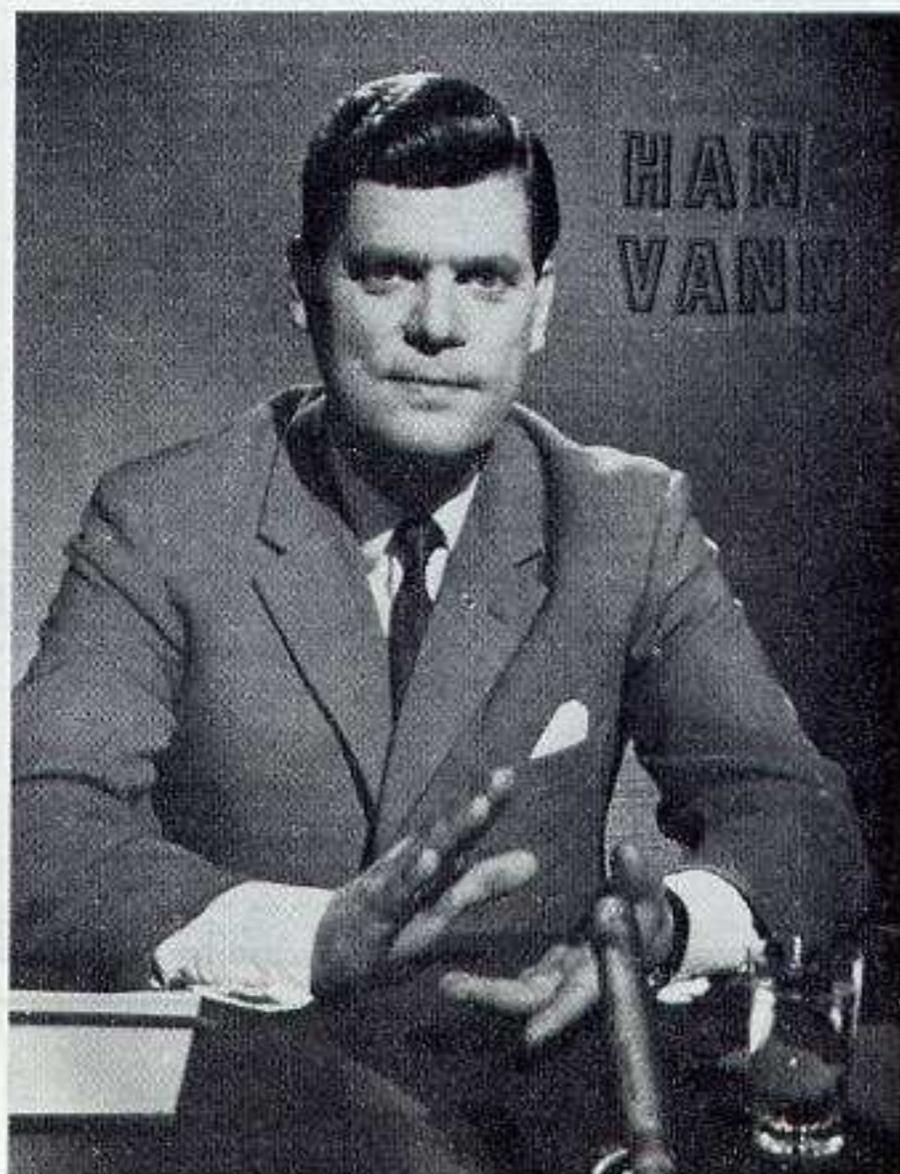
Vidare har en serie föredrag planerats, där det första i ordningen är en presentation av

expresidenten i Malmköpings Rotary club lektor Bo Magnusson.

FORUM HOPPAS att samarbetet med lärare och elever

skall bestå och att den stora anslutningen kring evenemang- en skall fortsätta.

Jens Pedersen.

Elevrådetsdiskussion på politisk debatt

Efter mycken blod, svett och tårar kunde vi inom Forum med glädje den 14 september hälsa fem representanter — från de fem största politiska partierna — välkomna till en valdebatt i aulan. Redan en kvart innan utsatt tid kunde man se skolans elever dra sig mot skolhuset för att där pressa sig in genom porten och sedan försvinna in i den till bristningsgränsen fyllda aulan. Anledningen till detta uppbåd var utan tvivel den emotsädda diskussionen om skolans elevråd, vars dömande makt några dagar tidigare så flitigt debatterats i den svenska dagspressen.

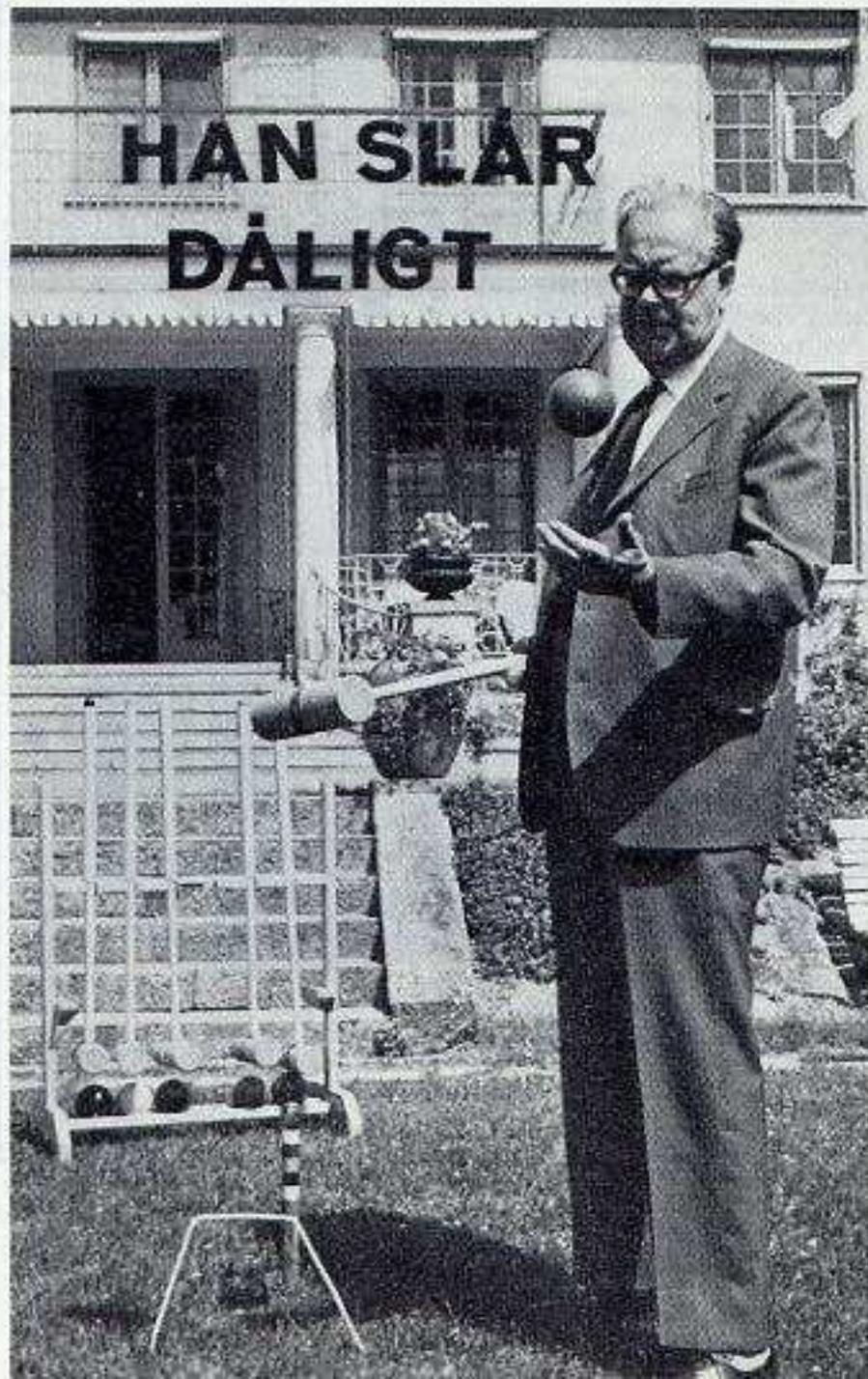
DEN SOM HADE ögonen med sig kunde även denna afton upptäcka journalister från åtta olika tidningar, av dessa bör väl nämnas Expressen, Svenska Dagbladet och sist men inte minst Eskilstuna-Kuriren, vars sympatiska reporters artikel angående diskussionen vi med tillfredsställelse läste.

På estraden deltog i den politiska knivkastningen Klas-Göran Warginger (k), Jörgen Torstenson (s), Arthur Granstedt (cp), Olle Wästberg (fp) och Johan Gernandt (h).

EFTER TVÅ inledningsron-

der på fem minuter vardera satte den fria debatten igång, vilken kretsade kring de vanliga frågorna jordbruks- och bostadspolitik, inflation och den ekonomiska politik som förs från regeringshåll.

Den socialdemokratiska representanten utsattes för en hård korseld under vilken denne slog fast att det är en synnerligen god bostadsstandard i landet medan den kommunistiske deltagaren gick till stormis mot den rådande företagspolitiken. Han ansåg att allt för många företag styrs av allt för få. Olle

Wästberg (fp) ansåg att regeringspartiet förhållat författningsfrågan och att det är fullständigt fel att en regering skall kunna sitta kvar på »gamla» mandat. Johan Gernandt (h) tog upp regeringens misslyckade bostadspolitik — vilket Arthur Granstedt (cp) instämde i.

JOHAN GERNANDT knep kvällens första applåd då han travesterade på socialdemokraternas slogan »Tänk framåt», som han ville ändra till »Tänk bakåt». Olle Wästberg ville ändra regeringspartiets uttalande: »Vi har världsrekord i bostadsbyggande» till »Vi har världsrekord i bostadskö».

FÖR OSS Solbacka-elever ljusnade det när Göran Hård af Segerstad reste sig för att »attackera» folkpartiets representant. Han inledde med att tala om en brand på en inter-

Carl Gernandt, Forums ordförande.

natskola, då flera elever fick släppa livet till, förorsakad av att ordningen inte var som den skulle. Med anledning av den senaste tidens skrivelser om vår skola, där man bl. a. talat om pennialism, ville Göran betona, att det råder bästa tänkbara ordning på skolan. Förhållandet mellan äldre och yngre elever är utmärkt. Göran instämde till fullo i den skrivelse som rektor låtit publicera i bl a Svenska Dagbladet. Görans inlägg avbröts av spontana applåder. Vid ähörandet av detta kunde rektor inte låta bli att dra lätt på munnen. Vem kunde det?

EFTER TVÅ avslutningsronder drog vi oss belåtna ur aulan, då vi ansåg att vi i fråga om internatskolefrågan satt politikerna på plats. Tills vidare,

Carl Gernandt

Skattmästaren har ordet . . .

Skattmästaren påminner om att det på varje poststation finns en särskild blankett: Meddelande om ändrad postadress. När Du alltså någon gång flyttar, hämta en mängd sådana blanketter och sänd runt till ALLA Dina föreningar.

Men uppge inte varje kortfristig flyttning, utan spara tills Du fått en stadigvarande adress. Det är faktiskt inte alltid föreningens fel om Du inte får tidningen och de andra meddelandena som går ut.

Det var livligt värre i aulan under den politiska valdebatten. På podiet satt från vänster K. G. Waringer, kommunisterna, J. Torstensson, socialdemo-

kraterna, Solbackas representant A. Josefsson, ordförande C. Gernandt, A. Granstedt, centerpartiet, O. Wästberg, folkpartiet och J. Gernandt, högern.

Ölandssten - Gotlandsmarmor
Skiffer - Granit
Svensk och utländsk marmor

Industri AB Ölandssten

Kalmar - Tel. 137 85, 177 99

Det nya Solbacka - hur blir det? Skall forna elever tappa intresset?

Enligt uppgift skall Solbacka kanske redan nästa år bli samskola. Samskola som skolform finns det ingen anledning att vara kritisk emot, men kan det verkligen vara lämpligt att på en så avskild plats som Solbacka blanda flickor och pojkar? Det är annorlunda i Sigtuna, som dock är en liten stad med några möjligheter till förströelser utanför skolan. Bara det att det finns några »fika» och bio skapar en naturlig miljö för saminternat.

På Solbacka måste problemen bli väsentligt större och delvis annorlunda. Där kommer pojkarna och flickorna inte att ha mycket annat att göra än att titta på varandra och lärarna att titta på både flickor och pojkar. Har verkligen den tillsatta utredningen tänkt igenom problemet ordentligt? Vad som är bra i Sigtuna — det ifrågasätts inte — behöver ju nödvändigt inte därför vara bra på Solbacka.

Det har anmärkts på elevvården på Solbacka. Här skall inte diskuteras, om kritiken är befogad eller ej. Men det må vara tillåtet att inför den utvidgade elevvård som en samskola måste medföra ställa frågan: Vilken elevvård finns på ett så vanligt läroverk? Det

vore intressant att få höra herr generaldirektör Löwbeers svar på den frågan.

Till sist. En demokratisering av skolutbildningen är oundviklig och i princip helt riktig. Det är också förklarligt att internatskolorna i vida kretsar betraktas med skepsis. TV-programmet från Lundsberg gav kritikerna vatten på sin kvarn, och provvalet på Solbacka inför kommunalvalet med den överväldigande majoriteten för högerpartiet gav mot bakgrund av just Lundsbergsprogrammet ytterligare näring åt dem som vill kritisera och beteckna internatskolorna såsom en kvarleva av gammaldags överklass-samhälle. Men vad man än må tycka — äsiktsfriheten är ju skyddad — så är det väl ändå synd, att i den heliga jämlikhetens namn helt bryta sönder den speciella skolform Solbacka representerar. Endast en liten procent av eleverna skall enligt uppgift skolan själv få ta in, och det betyder givetvis, att alla gamla elever och föräldrar till elever mer och mer kommer att förlora intresset för att hjälpa och stödja skolan. Förlorar då inte hela skolformen och i varje fall skolan något av sin tjusning? Det tror i alla fall

Förälder.

Ändra valet till elevrådet Rösthemligheten inte skyddad

Vid varje rådsval slår det mig hur lätt det är för vissa grupper att dirigera valet av rådsrepresentanter under själva röstproceduren. Hur lätt kan inte bordsgrannen se vilka man röstar på? Han kan då kritisera och försöka påverka kamraten i själva röstningsögonblicket och på det sättet få sin egen kandidat vald.

Jag tycker att systemet är alldeles uppåt väggarna. När det gäller en sådan viktig fråga som val av representanter till rådet tycker jag det skulle vara fullkomligt självklart att valet skulle försiggå under mer sekretessbetonade former.

Det politiska val Forum anordnade visar att det lätt går att genomföra ett val på det sätt jag föreslår. Att kopiera detta valsätt, ett plagiat av riksdags- och kommunalval, skulle inte vara omöjligt. För enkelhetens skull kunde hela rådet väljas på en gång. Genom att med siffror markera vilka kandidater man önskar på de två kuratorsplatserna, behövs inte heller där något separat val.

Ett sådant val tar kortare tid

och nytt råd skulle kunna installeras snabbare, vilket vore till en fördel.

Hans-Alfred.

SVAR:

Vid varje demokratiskt val har man rätt att påverka den röstberättigade ända in i röstögonblicket. Därför kan jag inte finna signaturen Hans-Alfreds kritik berättigad på denna punkt.

Men däremot medger jag att det är en nackdel att bordsgrannen kan se vilken man röstar på. På denna punkt hoppas jag också att det sker en ändring till nästa år.

Forums val går inte att ta efter eftersom det förberedande valet och den viktiga diskussionen skulle försvinna. Diskussionen ger nämligen eleverna möjlighet att framlägga synpunkter på elevrådskandidaterna. Därför tror jag att Hans-Alfred måste tänka om i detta fall.

Men elevrådet är alltid redo att möta kritik.

1:e kurator.

Sex föreställningar i fin teatersäsong

Säsongen för de teaterintresserade på Solbacka har i höst varit mycket intressant och fortsättningen ser ut att bli lika fin. Inte mindre än sex välkända pjäser får vi tillfälle att se under läsåret, varav tre har givits på höstterminen och tre alltså återstår till vårterminen.

Teater som forum för aktuell debatt och belysning av nutidsmänniskans situation är betydelsefull. Därför stod H. Kipp-hardts Fallet Oppenheimer på repertoaren och gavs den 14 oktober. Den 7 november följde så Kesselrings klassiska kriminalfars Arsenik och gamla spetsar. Höstsäsongen avslutades den 25 november med Kalmans operett Csardasfurstinan.

Vårterminen startar den 2 februari och börjar som hösten slutade, med sång och musik. Då ges nämligen Å vilken här-

lig fred av C. Chilton, J. Littlewood och T. Workshop. »Freden» har ju kallats världens första dokumentära musical och den följs den 10 mars av betydligt allvarigare Fröken Julie av Strindberg.

För oss på Solbacka avslutas så teatersäsongen med Torcadorvalsen, en illusionslös komedi om den äktenskapliga kärlekens helvete. Som synes ett väl komponerat program, som helt kan få avnjutas för en mycket liten penning.

Flytta om på Ekebo

Som Ekeboho har det vid flera tillfällen slagit mig hur illa Ekebos fritidslokaler utnyttjas. Det yttre rummet står alldeles oanvänt samtidigt som ergometercykeln tar upp det inre rummet. Varför inte flytta ut cykeln till det yttre rum-

met, där det finns tillräckligt med plats för den? Placera åter ett bordtennisbord i det större inre rummet. På så sätt skulle Ekebos fritidslokaler kunna utnyttjas tillfullo, och de behövs verkligen.

211.

AB TENHULTS IMPREGNERINGSVERK

TENHULT — Tel. 036/91378

Specialföretaget
för Tryckimpregnerade
Trävaror.

Vi leverera färdigimpregnerat virke från rikhaltigt lager.

I vår produktion av röt- och insektskyddat virke ingår även sådant i brun färg. Vi kunna även tillhandahålla under vacuum o. tryck eldskyddsimpregnerat virke.

Endast Tryckimpregnering ger virket
det bästa skyddet.

Letade guld i Afrika Nu avskyr han smuts

Curt Isoz, välkänd figur i solbackakretsar, har gått och blivit 50 år och Solbacka-Tidningen ber att så här i efterskott få framföra sina gratulationer. Om Curt Isoz kan sägas att han avskyr smuts samtidigt som han trots allt är mycket förtjust i den. Paradoxen kan förklaras: fanns inte smuts, fanns inget arbete för hans stora tvätteriföretag.

Om Curt Isoz aversion mot smuts bottnar i hans upplevelser i Afrika skall vi låta vara osagt och håller inte ens för troligt men faktum är att han där fick kunskaper om sådant som skimrar rent och om vatten. Under några år letade

Curt Isoz, nybliven 50-åring.

han nämligen guld och vatten i Brittiska Ostafrika, varefter han återvände hem och blev militär.

Innan dess hade Curt Isoz emellertid låtit sig födas på Åda säteri i Vagnhärad, vilket så småningom ledde till stu-

dentexamen vid Solbacka. Så kan man då hoppa över det som redan berättats och tala om att efter det Curt hängt undan uniformen blev han driftchef vid AB Förenade Tvätt i Stockholm. Den tjänsten lämnade han så småningom och blev sin egen då han startade Adatvätten. Där fanns tydligen inte tillräckligt mycket smutskläder utan Curt Isoz övertog först Nyköpingstvätten och sedan också Vikbotvätten i Söderköping. Det är skrivaren okänt om Curt Isoz någon gång hittade guld, men smuts att tvätta hittade han bevisligen, ty under hans skickliga ledning har företaget vuxit och nu betjänar de hela kuststräckan mellan Södertälje och Valdemarsvik.

Curt Isoz hinner emellertid också med annat än att tvätta. Efter att i 13 år ha förvaltat fädernegodset Åda för sina systors räkning inköpte han detta 1960. Och därmed startade en utveckling av godset som förvandlat det till ett rationellt maskinjordbruk och nu väntar också en rationalisering av skogsbruket. Rationaliseringen innebär bl a att godsets 125 skiften förvandlats till ca 20 och den kommande rationaliseringen betyder att dåliga skogsmarker kommer att inhägnas för att föda dovhjort och räv. Detta betyder enligt Curt en större avkastning än skogens egna produkter.

Det där med dovhjort och räv är ingen tillfällighet. Curt Isoz är också mycket intresserad av jakt och viltvård och visar detta bl a genom att sedan 15 år tillbaka sitta på ordförandestolen i Trosaortens jaktvårdsförening.

AB J. Hilding Hansons Mek. Verkstad

KUNGSÅRA · VÄSTERÅS

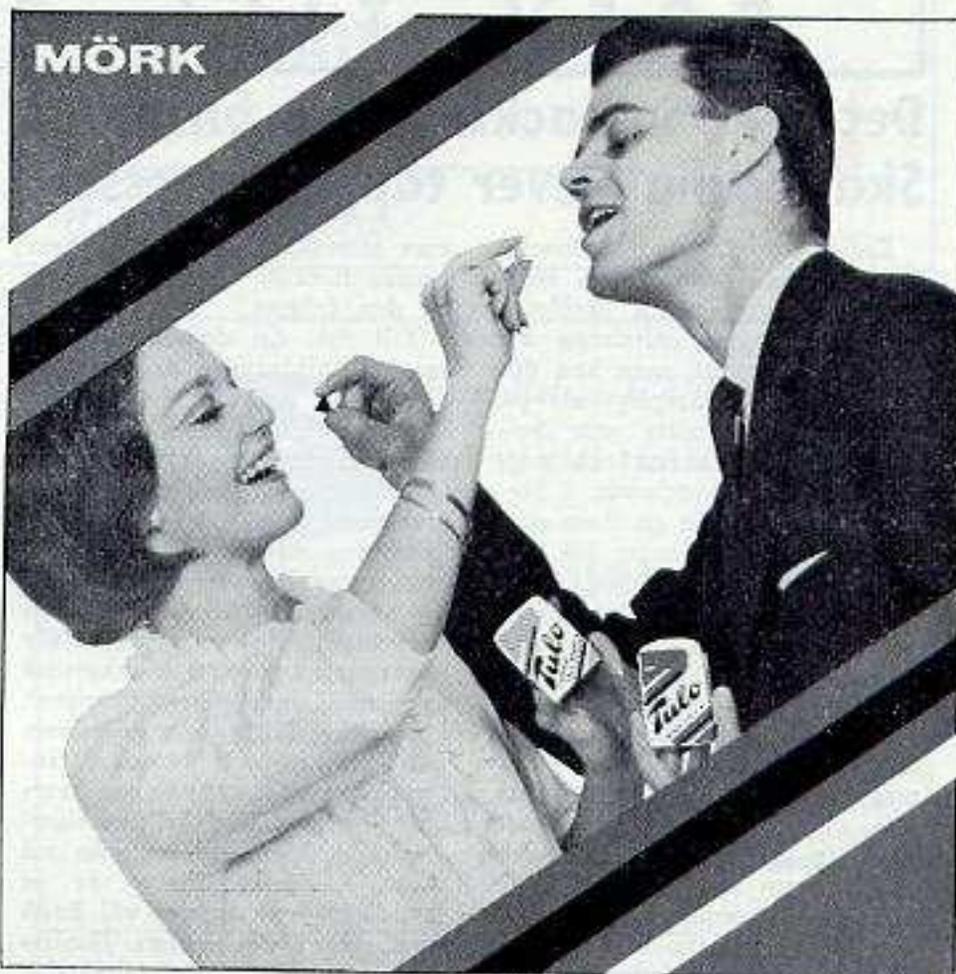
= GIFTA =

Jan Steinmann
Maude Adelson

Stockholm Stockholm

Ulf Engzell
Juliet Ragnell

Stockholm Stockholm
Engelbrektskyrkan 24 sept.

vi har varsin TULO-smak

TULO MÖRK SPECIAL

CHOKLAD-THULE

TULO VIT

TULO-den lille halsläkaren

HAN SPRINGER IN

från
förra
numret . . .

Artikeln på sidan härbredvid kan nästan läsas som en direkt fortsättning från föregående nummer. Där skildrade Håkan Prytz Johansson sina vedermödor som Vasaloppsåkare. Här är det redaktör Ake Silén i Sundsvalls-Tidning som berättar om samme mans öden som segelbåtsbyggare, seglare, sommarstugebyggare, husvagnsbyggare och mycket, mycket annat.

Fritt fram alltså för Kapten Dyning!

Tandläkaren som blivit Bottenhavets kapten Dyning

Via studier vid Solbacka läroverk och Tandläkarinstitutet kom han 1956 till Färila i Hälsingland på sin första tjänst som odontolog. Samma år avancerade han till föreståndare vid folktandvårdskliniken i Gnarp i samma landskap för att vid skiftet mellan 50- och 60-talen bli föreståndare vid landstingets klinik i Ljusdal. Sina rötter har han i Västerås och meningen var att han i början av 1967 skulle tillträda en ny befattning där. Av skilda skäl backade han emellertid ut, och han förblir i fortsättningen norrlänning i Ljusdal på obestämd tid. Inte därför att han är så norrländsfrälst att han inte kan tänka sig en förflyttning söderöver, utan därför att han just nu är så rasande väl inpassad i den hälsingländska miljön.

rig. Det verkligt komprimerade fritidsprogrammet där vid kusten börjar i maj och slutar i september. Men vintern igenom dansar han tvåtakt med Saaben Miss Light Blue eller tvärgångarpolka med Coopern Stumpekluns mellan Ljusdal och Norrfjärden nästan varje veckohelg.

Sommaren 1965 blev han seglare på allvar efter att egenhändigt ha byggt Optimistjollen Miss Tage. De fyra teningarna Johan (13), Kristina (11), Magnus (7) och Erik (4) skall läras segla. En jolle var en för litet, tyckte tandläkarenfadern, klände till och byggde en till, vars namn blev Lyckan. När Johan och Kristina vuxit ur Miss Tage och Lyckan — om de gör det — kommer Magnus och Erik stormande

för att ta hand om rorkult och skot.

I grann- och vänkretsen får tandläkaren aldrig heta varken Prytz eller Johansson numera. Men desto mer kapten Dyning från Bottenhavet. Ett namn som klingar gott inte minst när skepparen i något av sina flytetyg ligger och skvalpar till sjöss utåt Gran eller på någon av de kustnära fjärdarna med en cigarr instucken någonstans i skägget. Och sådana seglatser gör han då och då, när solen ler och brisen smeker eller molnen far blytung och nordvästen gallskriker. Tandläkare Prytz Johansson har alltså slagits knockout av kapten Dyning!

Han är som sagt initiativrik och handlingskraftig denne vildmarks- och sjöbuskägge Dyning (39). Husvagnsbygget för några år sedan fick praktibetyg. Fritidsstugan med regelvirke från två gamla men välbehållna lador är också ett eget verk — ett amatörbygge så gott som mångt proffsarbete. Ett lyxfritt familje- och gästeldorado, där generositet och vänlighet mot alla sitter i högsätet tillsammans med hustru Brita Dyning, alltid strålade glad men aldrig — tyvärr — seglande.

På sportfronten stannar kapten Dyning inte vid segling på Bottenhavet. I ungefär samma höljer tar han dagligen från juni till augusti morgonbadet tillsammans med tuppen — och boxern Kornett förstas. Han simmar och simmar långt, dyker och dyker djupt. En hel tavla med simborgarmärken har följts av bl a guldmagistermärket i somras, samtidigt som dottern Kristina erövrade kandidatvärdigheten.

Troligen är kapten Dyning landets bästa västeråsfödde skidåkare i oldboysklassen. Flera

hårda tävlingar varje vinter. För ett par år sedan blev han 1735:a i Vasaloppet. Det gav honom smeknamnet »1735» i närmaste vänkretsen. Men så tog »kapten Dyning» sedermera kål på »1735» i samma veva som även »tandläkare Johansson» gjorde som länsman i Delsbo — kom bort. Och efter Vasalopp nr 1 följde ett da capo, som också fullbordades med den åran, även om placeringen inte heller nu blev 1-, 2- eller 3-siffrig.

Barmarkslöpning förekommer också — mångmilalängt över hjortronmyrar och lingonmoar i susande skogar kring både Ljusdal och sommarvistet. Vinterns gymnastik jämsides med skidandet ger krafter och kondition och när man minst anar det, står han där nog vid en ny Vasalopps-start. Eller ställer han kanske upp som filmare? En god start har han redan gjort som amatörfilmare till husbehov, vilket glatt inte bara honom och familjen utan också en rad övriga »linslöss» och al-lehanda objekt.

forts. å sid. 34

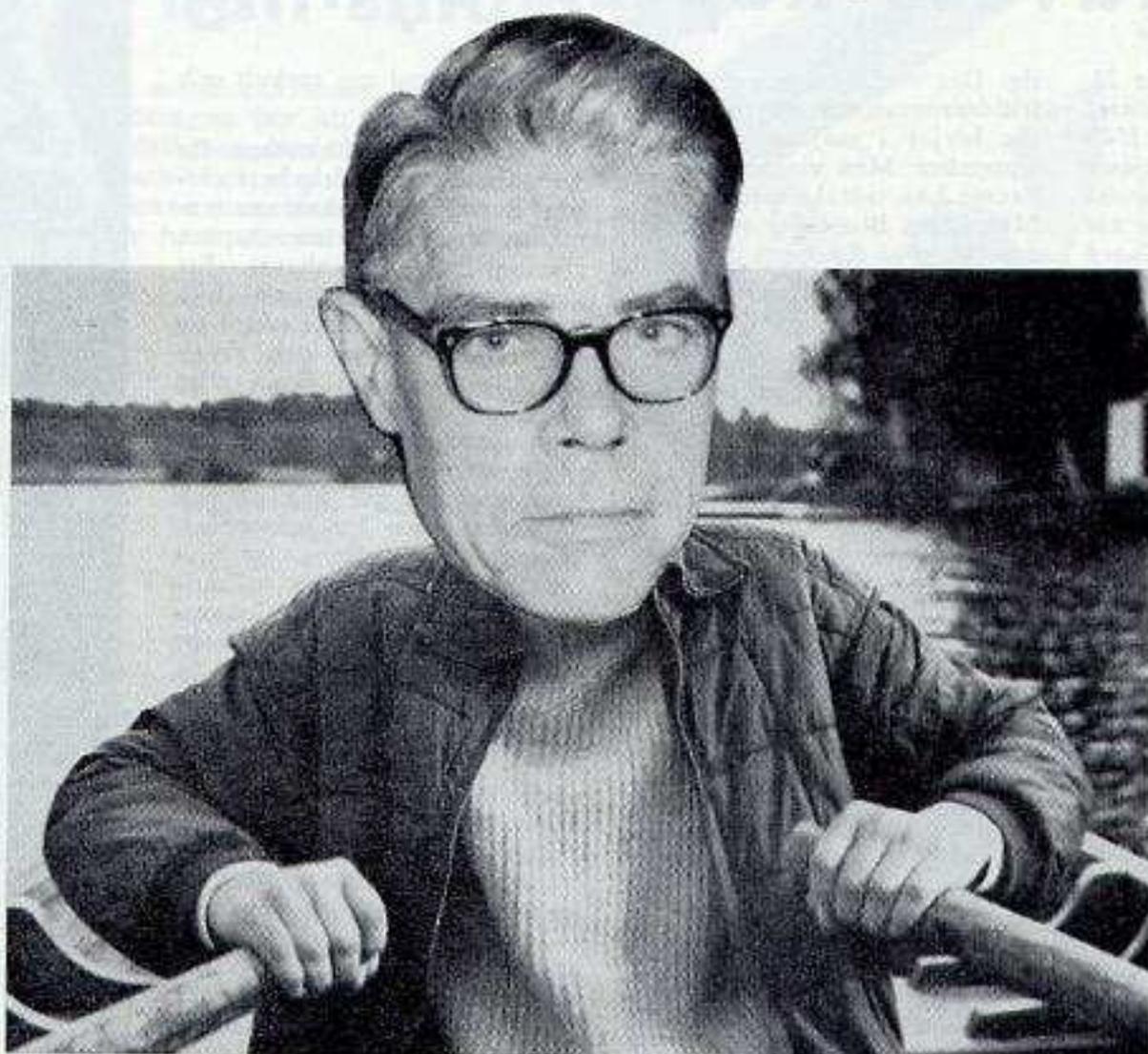

Kapten Dyning (Håkan Prytz Johansson) omgiven av hela sin familj framför den egenhändigt kopspikade sommarstugan. Mamma Brita, Erik, Magnus, Kristina och Johan.

Detta rör sig om tandläkaren Håkan Prytz Johansson, en mångsysslare, en härlig kamrat — tycker vi här uppe i norr — en glad garçon, en initiativrik och handlingskraftig oldboy till åren men till sinne och spänst en yngling blott. En del av året tillbringar han med familjen i den trivsamma lägenheten på Backa i Ljusdal. I Norrfjärden i Gnarps kommun har han sitt lilla gemytliga sommarresidens. Pryttebo kallas det ibland och ligger bara ett futtigt stenkast från det brusande Bottniska havet. Och där på Pryttebo sluter han upp med blomma och barn året igenom. Det börjar i januari och slutar egentligen ald-

Spelhåla sprängd på SOLBACKA

Roulettklubbens ordförande kunde alltså inte ro verksamheten i land.

För dansmusiken stod ingen mindre än allas vår Ulla-Britt.

»När vi spelat färdigt kan vi gå», yttrade kanske denne unge man.

Det går bra även utan »Frotteslips». Håll i gång!

»Dagen efter» hittade vi denne lirare med sorgsen blick i arresten.

Så gick det till!

Efter ett beundransvärt gott arbete av 1:ste kriminalassistent Carl Wetterström vid Solbackapolisen, kunde ett gäng spelglada ungdomar (?) gripas för en tid sedan. Han uttalar sig enligt följande:

— Jag har länge anat att roulettspel förekommit i vissa kretsar på Solbacka. Jag fick ett mycket värdefullt tips av min hemliga agent »the spanish Bosse». Han avslöjade att verksamheten gick under namnet »Tisdagsträffen» och lokalen där de höll till låg i nedre botten på Restaurant Mässen. Jag kunde dock inte omedelbart göra ett gripande, beroende på att jag var rädd för att göra bort mig. Till slut gjorde jag dock en razzia i

gammal känd Solbackastil. Mitt tillvägagångssätt vill jag dock ej avslöja, när det är en yrkeshemlighet. Så mycket kan jag dock säga, att Inga var med och gav råd, slutar allas vår CHARLIE BOND. Tilläggas kan, att ingen skottlossning förekom i större utsträckning.

Agenten »The spanish Bosse».

En glad vinnare som senare greps av . . .

. . . 1:ste kriminalassistent Carl Wetterström, mera känd som »Charlie Bond».

Fotnot: Personerna på bilderna är identiska.

NY FLUGA från USA, SKATEBOARD

En ny kul leksak har av många, även lärare, provats med växlande framgång under höstterminen. Den nya sporten »skateboard» är en fluga från Amerika. Skateboard är en liten träplatta med fyra fjädrande hjul, med vilken man kan åka svängande nedför en backe.

Det hela började med att backen ned mot Sjöstugan asfalterades. Det dröjde heller inte länge förrän Kaj Sjunnesson tagit hit sin bräda. Snart blev det allt fler som köpte skateboards och började åka. En klubb bildades, Makaha Skateboard Club, som är ansluten till förbundet i Amerika.

Ett mästerskap har även anordnats och Solbackamästare blev Kaj Sjunnesson, följd av Jonas Erlandsson och på tredje plats kom Martin Gaerendtz.

De som demonstrerar på bilden är från vänster Jonas Erlandsson, Martin Gaerendtz och Kaj Sjunnesson.

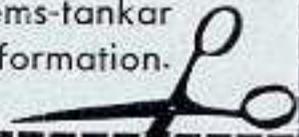
forts. fr. sid. 31

Flora-serien växer ...

Ni har väl hört talas om de eleganta Flora-husen från Fogelfors

Mer än 500 hus byggs årligen i Sverige. Går Ni i Egna-hems-tankar kontakta oss för vidare information.

Sänd in denna kupong till AB FOGELFORS BRUK, Fågelfors. Tel. 0491-51200, så får Ni ytterligare informationer om FLORA-husen.

Tomt finnes
Skall bygga nu
Tomt sökes
Skall bygga senare

Namn: .....

Bostad: .....

Adress: ..... Tel: .....

FOGELFORS
HUS AV BESTÅENDE VÄRDE

rör sig väl om en lycklig blandning av sunt förnuft, lärdomar från föräldrarna i Västerås och erfarenheter från Solbacka.

Kapten Bränning.

Behövs det ett handtag någonstans, kommer kapten Dyrning till assistens, om han bara finns inom räckhåll. Hotas amatörfiskarens siknät av en överfallskuling, står han klar att ta hand om gränseglen. Över huvud taget är han den prydliga alltid-redo-människan, som inte skyr besvär, varken egna eller andras. En liten signifikativ episod: Nedskrivaren av detta vandrade en kväll med kapten Dyrning i Norrfjärdens fiskeläge, när plötsligt en landsbygdsgosse bortåt de 30 åren kom gående och med en ynkelig röst pep något om att en igelkott fastnat i en sköte på en gistvall! »Va' ska' vi göra, va' ska' vi göra?» Jo, så här, sa' Dyrning, tog tag i Kalle Kott över ryggen med den ena handen, lossade med den andra en nätmaska, som trasslat sig fast i Kalles lilla nos. Och så var herr Kott fri, sprang glad in under en sjöbod. Och oskadda var även de dyrbara tandläkar-fingrarna!

Var kapten Dyrning lärt sig alla berömvärda egenskaper har undertecknad — en av de många vännerna — inte lyckats bestämt räkna ut. Det

Solbacka- Sport

IDROTTS- KRÖNIKA

av
P. E. TRANQUIST

Solbackaidrotten rullar vidare. Åter har en termin klarats av. Vi har hävdats oss bra även om vi inte toppat alla idrotter vi deltagit i. Fotbollsdeltagandet blev kortvarigt, vissa framgångar i fria idrotten vid DM i Eskilstuna, ganska stora framgångar i skol-DM i orientering, hyggligt resultat vid skol-SM i skytte i Stockholm och alldeles förträffligt bra vid DMLS-tävlingarna i skytte i Södertälje. Nio vandringspriser av elva möjliga hade vi glädjen rada upp på rektors bord efter återkomsten från glada, spännande och välordnade skyttetävlingar i Södertälje.

Dimman låg visserligen tät hela lördagen under skolskjutningen, men för vältränade solbackapojkar var ingenting omöjligt. Det var en dag då nästan allt lyckades. Jan-Erik Högberg vann juniorernas huvudtävling. Klas Norin vann klass 1, Erik Paulsson blev trea i klass 2 och Ulf Stensby belade 4:e platsen i klass 4. I fältskjutningen var det spännande värre vid Hemvärnsgården i Vällinge. Johan Wahlquist, Ulf Stensby, Erik Paulsson och Fredrik von Matern representerade Solbacka då 10 skyttar tog plats på mästerskapslinjen och när allt skulle vara färdigt visade det sig att tre skyttar hade prickat in 37 träff. Det var Lennart Arbing, Västerås, Johan Wahlquist, Solbacka, och Christer Flodén, Lundsberg. Särskjutning måste tillgripas. Vår Johan Wahlquist kämpade väl och hamnade på andraplatsen efter Arbing. Vi kunde glädja oss åt Wahlquists seger i F2, en från i fiol upprepad seger med åt-

följande inteckning i direktör Ullbergs vandringspris.

Bland våra interna tävlingar måste jag också mycket beundra 10-kampskämparna. Sten Brulin tog hem mästarmedaljen.

För alla gamla idrottskämpar som fortfarande då och då sänder en tanke till den gamla kärra idrottsterrängen runt »Backen» vill jag också i den här krönikan berätta om några nya händelser. Strax före skolans början genomfördes en asfaltering och uppmålning av volley/basketbollplanen vid idrottsplatsen. Den blev bra och där har en utomhustävling i basket genomförts under hösten.

Just nu har en mycket gammal dröm gått i uppfyllelse. Vi skall få belysning i slalombacken och på bandybanan. Och kan Ni tänka Er alla slalomfrälsta? Vi skall äntligen få det starttorn i slalombacken som många årgångar solbackapojkar drömt om och som diskuterats på fler än ett sammanträde med idrottsföreningen under de senaste åren. Trädfällning pågår nu och backen blir längre. Stockarna skall användas till tornet, elfirman börjar dragning av kabel från badplatsen och strålkastare skall sprida effektivt ljus över slalombacken. Om väderleken blir gynnsam tror jag på ett glatt, trevligt och hårdande idrottsliv runtom i terrängen under vårterminen. Om medel kan anskaffas skall vi också ordna elbelyst skidspår. Vår idrottsanläggning blir bättre och bättre och skam den solbackaelev som klagat på fritidssysselsättningar.

Väl mött efter jullovet någonstans i idrottsammanhang

i Solbackas omgivning. Kanske blir det på hockeyrinken, på den belysta bandybanan, i slalombacken eller kanske på långfärd på Södermanlands

vackra insjöar. Tala om för Dina föräldrar att de är välkomna ut för att göra Dig sällskap vid sportutövandet.

P. E. Tranquist

Bra matcher i tennisserien

Tennishösten 1966 har bjudit på många fina överraskningar. I de årliga Solbackamästerskapen var deltagandet lika stort som tidigare. Och tack vare de välsköta banorna kunde tävlingarna genomföras.

I realskolan segrade A. Mellqvist över T. Winér. Matchen började med att Winér tog ledningen med 2-0, varefter han tydligen tappade stinget, och Mellqvist kunde avgöra matchen till sin fördel med 6-3.

I en mycket hård match segrade L. E. Karlsson över B. Engblom i gymnasiets tävling. Engblom tog överraskande första set med 6-3. Men sedan tog Karlssons tyngd överhand och Engblom orkade inte genomföra matchen i detta hårda tempo. L. E. Karlssons seger-

siffror blev 3-6, 6-2, 6-2.

Dubbelfinalen kunde på grund av tidsbrist inte genomföras. Till finalen gick P. M. Ihse/A. Hård av Segerstad medan man på den andra halvan bara hann till semifinalen. När tjälmen kom och avbröt matchandet hade T. Tell/B. Engblom tagit första set med 6-3 och i andra set ledde L. E. Karlsson/M. Hedlund med 3-2.

I Sörmlandsserien, där Solbacka spelar, har det gått bra. I första matchen vann skolan med 4-0 över Hobby, Eskilstuna, och i andra matchen slogs Flen tillbaka med 2½-1½. Det var en mycket hård match, där dubbeln blev avgörande. Laget består av magister Charles Wetterström, L. E. Karlsson och Björn Engblom.

Seglare från Solbacka 6:a i Skolungdomens

Skolans 6 optimistjollar har under den gångna hösten varit flitigt utnyttjade av skolans clever under överinseende av sektionschefen och båtcheferna. Tyvärr visade det sig att båtarna läckte mycket och därför behöver tätas under den kommande vintern.

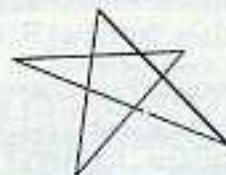
Vid skolseglingarna i Uppsala 24-25 september representerades skolan av två båtlag i vår sin Flying Junior. Den ena båten seglades av Tomas Müller med gästen Hans-Christer Palmers. Den andra båten seglades av sektionschefen Pelle Wickman med gästen Magnus Lindstrand.

Seglingarna var perfekt organiserade. Lördagen inleddes med två seglingar i frisk vind med utmärkt lagda banor. På kvällen hade arrangörerna anordnat dans ute på Skarholmens restaurang. På söndagen avslutades skol-SM 1966 med två seglingar.

På eftermiddagen var det prisutdelning, då visade det sig att Wickman-Lindstrand kom 6:a totalt medan Müller-Palmers hamnade på 16:e plats totalt av 26 båtar.

Sektionschefen.

TACK

Seglarsektionen inom Solbackas idrottsförening vill till den anonyme donator, som genom Föreningen Solbackapojkarna ställt medel till förfogande för byggandet av sex optimistjollar, framföra sitt hjärtliga tack. Vidare vill vi tacka ingenjör Carl-Erik Söderberg och direktör Lennart Hemmingsson för deras bidrag till utrustning av båtarna.

Sist tackar vi också magistrarna Isenius och Wall som ledde arbetet vid byggandet av båtarna.

Ny sport på Solbacka Judon har släppts lös

Av en lycklig slump har det vuxit upp ytterligare en idrottssektion på skolan. Grunden lades redan vårterminen 1965 men i och med dess anslutning till idrottsföreningen i år har den övergått till en aktiv sektion.

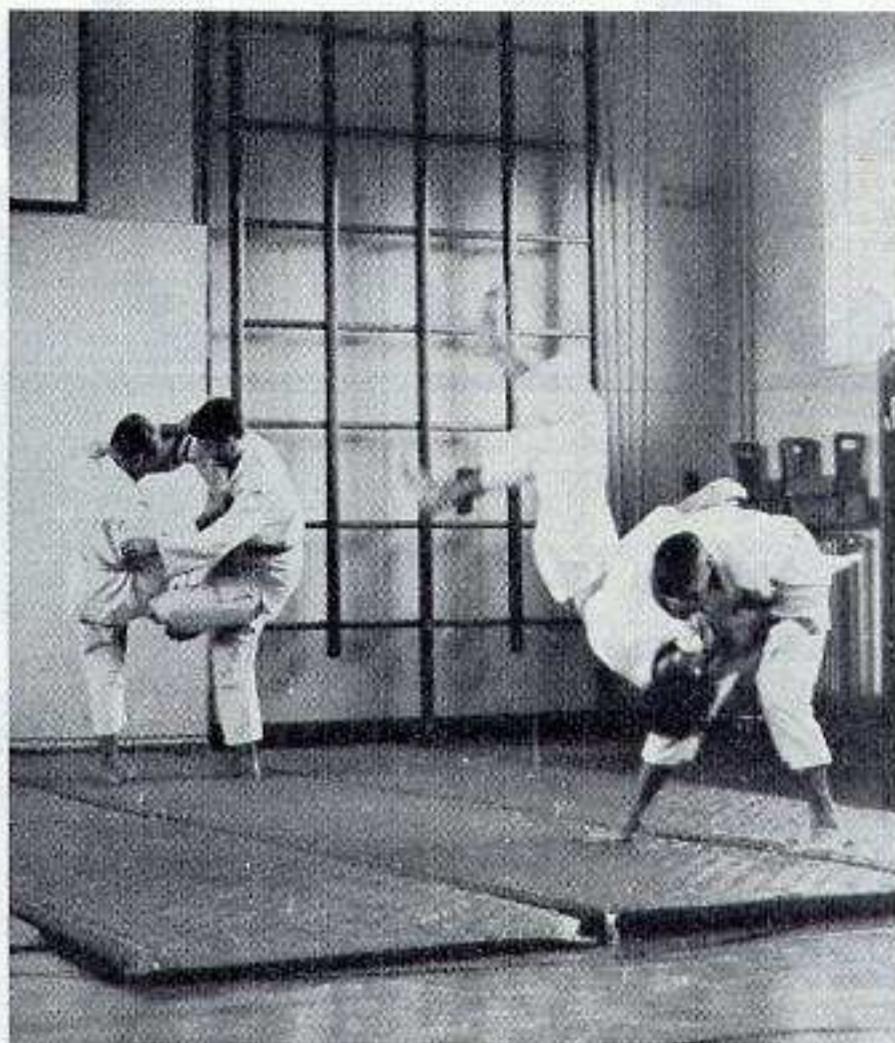
Om jag får återgå till 1965 så hände det sig att två på skolan nya elever så smått började med judobrottning, som de redan i hemorten sysslat med. En dag kontaktades dessa av magister Hägg, som önskade associera sig med gruppen.

Med stort intresse har vi sedan den dagen följt magister Häggs träningsråd. Då vi själva har lägre bälten än magister Hägg gav dessa råd ett storartat utslag. Träningsivern har ökat väsentligt och därmed kunskapen.

Judogruppen har vuxit successivt; först med Jan Larsson, N IV, och därefter med ytterligare sju. Tyvärr har ej alla intresserade kunnat beredas plats då de mattor, som står till vårt förfogande i gymnastiksalen, ej rymmer fler. Skulle intresset stiga med den hastighet det gjort hittills, får vi säkert nya mattor, vilket skulle möjliggöra en utökning av gruppen. I så fall: Välkomna!

Carl Gernandt.

I förgrunden kastar adjunkt Ake Hägg Torsten Örnkloo med Tsurikomi-Goshi och längre bak på mattorna tränar »Nanne» Larson och Torgils Bonde Okuri-ashi-barai.

BASKET:

Serieseger förra året Inget seriespel i år

Förra året avslutades med en serieseger i Div III. Vi beslutade att inte kvala till Div II, vilket senare skulle ha visat sig onödigt i den hårda konkurrensen (bland annat från Gävle och KFUM Söder). I år finns det inte tillräckligt många lag för att sätta upp en Södermanlandsserie. Vi får därför nöja oss med DM, Allsvenska skolcupen och vänskapsmatcher.

Matcher är planerade mot Tanto från Div II, med bland annat Thore Örtegren och Lars Betts, Blackebergs skollag, KFUM Söder, Div II, och BK Lindesberg.

Kärnan i årets lag består av kedjemännen Ubbesen, Pilgård, Berg och L.-E. Karlsson samt backarna Leander, Wahlqvist och Brulin.

En vänskapsmatch har spelats mot KFUM Eskilstuna, vilken slutade i deras favör 61-49. Bäste poängplockare var som vanligt Göran Pilgård.

Nästa år decimeras laget betydligt, sex spelare och flera reserver tar examen.

Slutligen en hälsning till alla gamla basketvrak: »Ställ upp med ett lag på Solbackadagen!» Kontakta Örtegren främ på värkanten eller kom hit på Solbackadagen med basketskorna i kappsäcken och var beredda. Vi har fått en ny asfaltsplan med stora mått och fasta linjer, med andra ord som gjort för en rafflig stormatch. Glöm inte det här nu fram på värkanten!

Studs på er!

Nr 13.

Bara fem fullföljde 10-kamp

Till den årligen återkommande tiokampen hade ett 20-tal elever anmält sig. Som vanligt blev manfallet stort och endast fem fullföljde tävlingen. Överlägsen segrare blev Sten Brulin, R IVb. Kampen om andra platsen var hård mellan Johan Wahlqvist, R IVb,

och Claes Ottoson, R IIb. Den förre tog, genom en klar seger i sista grenen, 1500 m, »silvermedaljen».

På bilden flankeras segraren Brulin av tvåan Wahlqvist (till vänster) och trean Ottoson.

Modern formgivning

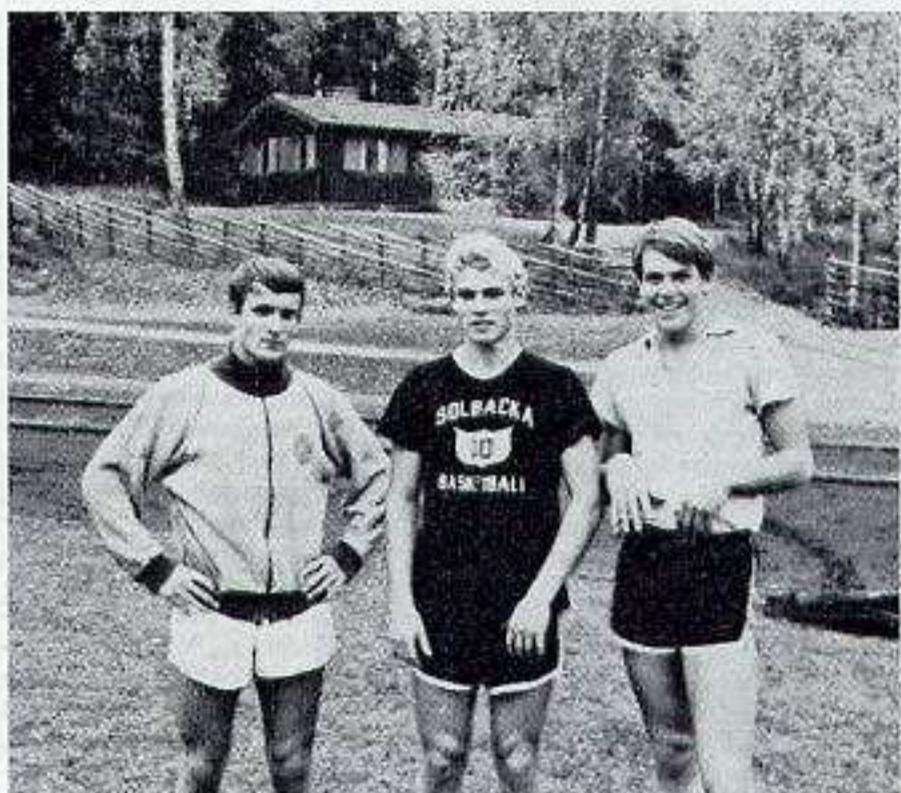
å Edra

Trycksaker

**TRYCK-
CENTRALEN**
HÄLSINGBORG

kontakta oss

Telefoner: 1117 46 - 1113 46
Postbox 75

POESIALBUMET

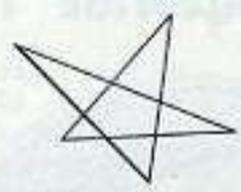
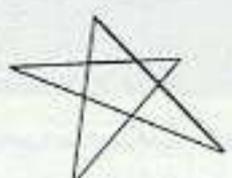

The morning's silver-melting dew,
Is only joined by very few.
Some of us are fast asleep,
Not light but very, very deep.

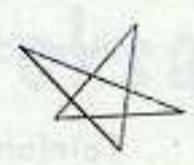
Love is now all over dying.
Heart is more and more denying,
That is earth a human nest,
Where we all in piece may rest.

Hate is growing, is then showing,
That the feeling is there still,
Man may not be coulered ill.

Hate is growing, is then showing,
About that there is no doubt,
Mankind kicked the angels out.

For the black,
It might just be too late,
So is it with the human hate.
This man, he is too early dead,
I can not find this fellow's head.

The morning's silver-melting dew,
Is only joined by very few.
Some of us are fast asleep,
Not light but very, very deep.

Carl Germandt
Oxford 1966

Så här kan trivseln i mässen ökas

Hur är det egentligen med trivseln i mässen? Ja, efter att ha läst nedanstående två inlägg kan man kanske fråga sig detta. Men i åtminstone ett av fallen tycks det missförhållandet redan vara undanröjt.

Protest från ytterkanten

I mässen bör ingen ha större rättigheter än någon annan. Alla bör ha samma tillfällen att få »de bästa» bitarna av maten oberoende av hur länge han gått på skolan. Men så är inte fallet nu — placeringslistan går efter antalet Solbackaår. Och med detta följande orättvisor.

En lämplig lösning på det här problemet vore att bordsvakterna såg till så att eleverna bytte plats varje vecka. På så sätt skulle alla lika många gånger få sitta närmast bordsvakten.

Att jag blivit uppmärksam på detta beror på att jag alltför ofta sett att de som sitter längst ner vid bordet får de sämsta bitarna eller får »skicka upp maten» och ibland får vänta så länge att de är tvungna att kasta i sig maten för att hinna skicka ner tallrikarna till bordsändan.

Det finns ett annat missförhållande som också borde rättas till. Bordsvakten »skickar efter» mjölken. Eleven, som har mjölkkanan bredvid sig, passar då på att först servera sig själv. Bordsvakten har då rätt att bestraffa honom eftersom han anser sig »bättre behöva» mjölken än den andra eleven. Helt nipprigt, enligt min mening.

Situationen för närvarande är den att en elev som gått längst på skolan sitter närmast bordsvakten, den som gått näst längst sitter två platser till höger om bordsvakten o s v. Detta förhållande är naturligtvis inte rättvist, ingen skall naturligtvis ha några fördelar och rättigheter med argumentet: Jag har gått här längre.

Som läget är nu tar bordsvakterna och de som sitter närmast honom så mycket de kan, d v s de bästa bitarna av maten på det första fatet. Kvar till oss, som sitter längre ned vid bordet, blir de mindre apptitretande bitarna. Större hänsyn och vänlighet vore väl på

sin plats. För så är det väl hemma, borta och på restaurang?

A. Ö.

Fotnot: »Skicka upp maten» betyder att man ger tecken till serveringspersonalen att maten är slut.

Elever från Daga får skolmåltider

Ett 20-tal av Daga kommuns förtroendevalda har gästade Solbacka läroverk, där de informerades om skolans organisation samt om den pågående internatskoleutredningen. Delegationen togs emot av styrelsens ordförande, disponent Vidon Hell, samt rektor Tor Lundberg. Efter information blev det rundvandring innan dagen avslutades med lunch. En av anledningarna till att skolan söker ökad kontakt med kommunen är vissa planer på att de elever från kommunen, som får sin undervisning vid skolan, skall beredas tillfälle till skolmåltider.

Två kannor Visst finns det det!

Varje morgon när jag vaknat till och satt mig på min plats vid bordet för att förtära mina morgonbullar sträcker jag mig efter te- och mjölkkanorna. Samtidigt gör resten av de som sitter vid bordet detsamma och finner alla att kannorna är tomma.

Jag är pinsamt medveten om att 20 par trötta ögon betraktar mig intensivt och fodrande: Gå och fyll på de tomma kannorna. Varje gång frågar jag mig varför det inte finns två kannor mjölk och te. Det finns ju två kannor med choklad på varje bord.

Nästan samtliga morgonpigga ynglingar tar sig en kopp mjölk antingen före eller efter en kopp choklad eller te. Det skapar stor irritation när 20 stycken samtidigt vill ha mjölken, som snabbt tar slut.

Varför alltså inte ha två kannor av var sort på borden? Det tror jag skulle skapa färre irritationsmoment och minska springet i mässen, vilket vore önskvärt för den allmänna trivseln. Att genomföra denna blygsamma reform torde inte stöta på några tekniska eller ekonomiska hinder, utan bara föra fördelar med sig.

SNEJP.

Bäste Herr Snejp!

Talet om de 20 paren trötta ögon tycks mig vara en liten överdrift, eftersom de upptäckt att det endast står en mjölk- och en tekanna på varje bord vid morgonmålet.

Nu hoppas jag, att när herr Snejp läser, han också har upptäckt att det från och med mittermålslovet har funnits två kannor av vardera slaget, d v s mjölk, te och choklad.

Orsaken till att detta inte kunde verkställas omgående, var att jag fick göra en nybeställning av mjölkkanor. Jag är mycket tacksam för tips, så att jag kan hjälpa till att få fram förbättringar.

Så ett litet tips från mig. Jag finns på expeditionen varje dag och det är väl enklare att komma in till mig än att använda skrivmaskinen.

Välkommen Herr Snejp!

A. Isenius
Intendent

– på svensktoppen i stickat!

AKTIEBOLAGET K. W. KARLSSON • GÄLLSTAD